

2018. november

due tallózó

válogatás a legjobb diáklapokból

 a facebookon is!

**IRODALOM
A NETEN**

**FIATAL
INFORMATIKUSOK**

**GASZTRO-TÚRA
HUNGARIKUMOKKAL**

**ÚJRA HASZNOS
A SZELEKTÍV**

**MERRE TOVÁBB?
TOVABB TANULÁSI
MELLEKLET
TUTI TIPPEKKEL**

**EXKLUZÍV INTERJÚ
NOVÁK KATALINNA**

SZABÓ BALÁZS BANDÁJA

FOTÓ: RITTER DORON

A DUE Tallózó felelős és fenntartható erdőgazdálkodásból származó papírból készül.

Meghozná a kedvet Radnóti verseihez

A SELF LEARNING MŰKÖDIK

Mivel akkoriban volt épp elég dolgom az egyetemmel, próbáltam nem tudomást venni a self learning, azaz az önálló tanulás szépségeiről. (Közben egyébként észre sem vettem, hogy épp így tanultam meg újságot tördelni.)

Aztán idén beültem egy programozó suliba. Itt programnyelvek, technológiák alapjait adják át, majd feladatokat adnak, hogy megtanuljunk használni őket. Ahhoz, hogy az egész működjön (vagyis, hogy a végére egy junior szoftverfejlesztő szintre jussunk el) brutál mennyiségű kutatás és self learningre van szükség. Nem működik valami? Senki nem fogja elmondani, miért. Keress rá, próbálgasd a megoldásokat, ha nem

működik, keress újra. Tanulj meg problémákat megoldani, technológiákat megérteni. Az egész erről szól, pont úgy, mint a programozói munka.

Frusztrálónak és fárasztónak hangzik, ugye? Én is ezt gondoltam eleinte. Aztán, mikor bizonyos problémákat saját magam kezdtem megoldani, elkapott a gépszíj. Egyik tutorial video-sorozatáról a másikra ugrottam, aztán, mikor már nem volt több időm, elmentettem őket későbbre. Azt mondják, ha egy szót nem ismersz, és arra rákeresel, a megoldásban újabb négy megismerésre váró szót találsz. És egyre mélyebbre ásol, annál jobb érzés lesz őket megérteni.

(Berei Dániel)

Talán a közönyös kifejezés jól illik az arcomra, amikor 5 éve az egyetemi informatika tanár kiemelte, számos neves külföldi egyetem online elérhetővé tette a tananyagait, így ma már úgy is járhat az Harvardra, vagy Rákócscsabán laksz. Nem tulajdonítottam túl nagy jelentőséget a szavainak, pedig tudtam, hogy nem a levegőbe beszél. Az amúgy kifejezetten fiatalos stílusban oktató tanár – az addigi „így tegyél valamit félkövérre Wordben” típusú infó órákhoz képest – tényleg hasznos dolgokat ismertetett meg velünk. Google Drive, projektmenedzser appok, felhő-szolgáltatások, céges közösségi média.

TÖBB, MINT ALÁÍRÁS

MIÓTA VAGY DUE-TAG?

2018 nyara óta vagyok az egyesület tagja.

MIKOR VOLT AZ ELSŐ TÁBOROD?

Ebben az évben táboroztam először, már számolom a napokat a következőig.

MIÓTA ÍRSZ A DUE TALLÓZÓBA?

Szeptemberben jelent meg az első cikkem a ZOOM rovatban, a decemberi számban pedig a Hungarikumokról írok majd.

MIT TANULSZ?

Fehérgyarmaton tanulok, végzős vagyok a Deák Ferenc Gimnáziumban.

MIVEL FOGLALKOZOL A DUE TALLÓZÓ MELLETT?

Most épp a szalagavatómra készülök, tanulok, zongorázok és ha van időm, főzök. Imádom igazi olasz pizzát sütni.

HOGYAN KÉPZELED EL MAGAD ÖT ÉV MŰLVA?

Ha minden jól alakul, 5 év múlva egyetemistaként a napjaimat kávéval fogom túlélni, koncertekre fogok járni és elolvasom az összes Agatha Christie-krimet.

EGY INSTANT TRÜKK, AMIVEL BOLDOGGÁ LEHET TENNI?

Tűfilcek, bármi, ami püderroszsaszín színű, valamint kagyló alakú belga csokik.

BEZZEG HANNA

MIT SZERETNÉL MINDENKÉPPEN KIPROBÁLNI?

Szeretnék beszélni spanyolul, megtanulni röplabdázni, és eljutni Buddy Valastro cukrászdájába.

PAYER RÉKA

MIÓTA VAGY DUE-TAG?

Tavasszal találkoztam először a DUE-val, amikor lehetőséget kaptam, hogy helyi kisközösség-résztvevőként jelentkezhessek a táborba, konkrétan

egy perc gondolkodási időt kaptam, amire mondjuk nem volt szükségem.

MIKOR VOLT AZ ELSŐ TÁBOROD?

Szóval az idei volt az első táborom, és azalatt a 10 nap alatt döntöttem el, hogy szeretnék rendes tag lenni, így ősz elején jelentkeztem is tagnak.

MIÓTA ÍRSZ A DUE TALLÓZÓBA?

Szintén ősz elején írtam először a DUE Tallózóba, vagyis a tudtomon kívül írtam, mivel a táborban készült portrém jelent meg ott, amit csak akkor tudtam meg, mikor már a kezemben tartottam.

MIT TANULSZ?

Most kezdtem a negyedik és egyben utolsó évetem egy emelt angolos gimiben, emellett a magyar és informatika fakultációval küzdök.

MIVEL FOGLALKOZOL A DUE TALLÓZÓ MELLETT?

A DUE Tallózó mellett a Táská Rádió online újságának írok cikkeket és hobiból fotózok.

HOGYAN KÉPZELED EL MAGAD ÖT ÉV MŰLVA?

Öt év múlva remélhetőleg másodszor vesznek fel egyetemre, ugyanis

a komm-média után szeretném elvégezni a pszichológiát is, emellett szeretnék Pesten lakni két kutya társaságában, újságíróként.

EGY INSTANT TRÜKK, AMIVEL BOLDOGGÁ LEHET TENNI?

Instant fel lehet vidítani memekkel és bármivel, aminek magas a cukortartalma.

MIT SZERETNÉL MINDENKÉPPEN KIPROBÁLNI?

Egyszer valamikor szeretnék önkénteskedni Ázsiában, ez nagyon bakancslistás.

IMPRESSZUM • DUE Tallózó – Válogatás az ország diáklapjaiból

A DUE Médiahálózat és a DUE Médiaügynökség havilapja • 2018. november, XX. évfolyam 9. szám • Lapmenedzser: Zala Orsolya • Főszerkesztő: Berei Dániel • Rovatszerkesztők: Fartek Patrícia (Press of), Hanis Patrícia (Kulturharc), Kovács Bernadett (Más.világ), Kobl Adrienn (Pont te, Tudós csajok) • Novemberi szerzőink: Berei Dániel, Bezzeg Hanna, Bihari Bernadett Luca, Kobl G. Adrienn, Koós Niki, Lami Krisztofer, Novák Henrietta, Pap Rebeka, Siti Boglárka, Szalai Bogi • Kiadja a DUE Produceri Iroda Kft. és a Diák- és Ifjúsági Újságírók Országos Egyesülete • Levelezési cím: 1583 Budapest, Pf. 14. • Telefon/fax: +36 1 222 8213 • Hirdetésfelvevő: DUE Médiaügynökség, 1148 Budapest, Őrs vezér tere 11. • Tel.: +36 1 220 5844 • E-mail: tallozo@due.hu • Honlap: www.due.hu • A DUE Tallózó olvasható az interneten is: www.duetallozo.hu • A DUE Tallózó felelős és fenntartható erdőgazdálkodásból származó FSC papírból készül.

Nyomdai előkészítés: ArtCentrum • Nyomda: Pauker Nyomda • Nyilvántartási szám: 3.4.1/891/1999 • ISSN 1585-5201 • Megjelenik évente nyolcszor. • A lapot a DUE Médiaügynökség terjeszti ingyenesen a DUE Rádió Országos Iskolarádió Hálózatának 350 iskolájában, és további 500 oktatási intézményben. • A DUE Médiahálózatban a diáklapot beiktató szerkesztőségek automatikusan hozzájárulnak az utánközléshez, a cikkek rövidítéséhez, stílizálásához. • Az iskolaiújságokból átvett publikációk tartalmáért a DUE Tallózó nem vállal felelősséget.

A tehetséges diákújságírókat és a DUE Tallózót a Nemzeti Tehetség Program, az Emberi Erőforrások Minisztériuma, és az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő támogatja.

Kiadványunk példányszámát a Matesz hitelesíti
auditált adatok, hiteles média
http://www.matesz.hu

Csoda az utolsó órákban

AZ ÉLETBEN TÖBBFÉLE HARCBA LESZ RÉSZED. EZEK LEHETNEK VÉRESEK, VÉGET NEM ÉRŐK, ÉRZELEMMENTESEK, DE AKÁR RÖVID IDŐTARTAMÚAK VAGY BOLDOG KIMENETELŰEK IS. MINDIG LESZ ÚJ, SOSEM FOGSZ UNATKOZNI. DE MOST NÉZZÜNK A KÖZELJÖVŐBE: NOVEMBER, ZÁRTHELYIK TÖMKELEGE, PÁR NAP, TÖBB SZÁZ OLDAL JEGYZET ÉS A TE AGYAD. MIRE LESZEL KÉPES?

Pornói Dóra, Közhir, a BME
Közlekedésmérnöki és Járműmérnöki Kar
Hallgatói Önkormányzat lapja

Az egyetemi éveid során rá kell jönnöd, hogy nincs mese, tanulnod kell. Bármennyire is fáj, olyanok lesznek a mindennapjaid, mint egy mókuserékben, melyben megállíthatatlanul futsz a célod felé, és mindeközben kizárólag az elötted forgó kerékre koncentrálsz. Küzdened kell a talpon maradásért és azért, hogy ne add fel. Viszont felmerül a kérdés, tudod-e miért küzdesz? Ha nem, akkor van-e gyümölcse a cél nélküli tanulásnak? Képes vagy úgy ülni a könyvek fölött és tanulni minden erőddel, egy olyan jövőért, amely még csak egy óriási gomolyfelhő lelki szemeid előtt? Az utolsó éjszakai tanulás módszerének használatával több idő áll rendelkezésedre, amelyet kedvedre felhasználhatsz. Sportolhatsz, öntevékeny körökben vehetsz részt, kirándulhatsz, eltöprenghetek társaiddal az élet nagy kérdésein a HaBár asztalainál ülve és megannyi módon kihasználhatod a szabad óráidat. A lényeg, hogy próbáld ki új dolgokat, méretesd meg magad a lehető legtöbb téren és mindeközben ismerj meg új embereket, hisz ők akár jövőbeli kollégáid vagy társaid is lehetnek. Ha eddig nem tudtad, mit szeretnél pontosan csinálni felnőtt fejjel, akkor lehet, hogy pont ezen tevékenységek által fogod megtalálni azt, amivel szívesen foglalkoznál.

De ha eljön az a bizonyos éjszaka, akkor szükséged lesz az összes akaratodra, energiádra és koncentrálóképeségedre. Aki folyamatosan tanul, az nem szelektál, hanem mindent memorizál, amit csak lehet, hisz bőven van ideje. Ezzel ellentétben, aki ezt a módszert használja, annak ki kell válogatnia a fontos pontokat, szavakat és részeket. Kevesebbet tanul ez a személy, de azt több ésszel és kiemelném, hogy azt sem magolja, hisz arra már nincs ideje. Szükséges, hogy a jegyzet átolvasásakor logikusan gondolkozzon, könnyedén átlássa az összefüggéseket és

belevesse emlékezetébe a segítő ábrákat, grafikonokat. Attól meg nem kell félni, hogy az adott egyén elfelejtené azt, amit megtanult, hiszen nincs annyi idő a zárthelyi előtt, hogy ezt a luxust megengedhetné magának.

Fontos egy ZH előtt, hogy a több száz oldalas jegyzetet legalább egyszer elolvassuk. Ez, mint tudjuk, egy éjszaka alatt elég meredek vállalkozás. De aki nem először vetemedik hasonló esztelenségre, az talán már el is sajátította a gyorsolvasás technikáját, melynek csak egyik célja az olvasás sebességének a növelése, sokkal fontosabb a hatékonyság fokozása. Egy adott szöveg olvasása közben ismétlődően megjelennek egyes szakszavak és kifejezések, melyek észrevétlenül belevésik magukat emlékezetedbe. Arról nem is beszélve, hogy képes leszel elolvasás után a fontosabb részeket összegezni és röviden elmondani.

Maga a napszak is elég kedvező a tanulásra, bár szükséged lesz valamilyen energiát adó termékre. A kollégista, a bejáró és a beköltözött diákok is tudják, hogy napközben zaj van, rengeteg történet,

feladatok, kötelességek és különböző tényezők, melyeknek köszönhetően nem tudsz koncentrálni a tanulásra. Este minden csöndes és nyugodt. Kedvedre mászkálhatsz a szobádban, miközben egyes részeket próbálsz megjegyezni vagy akár el is motyoghatod magadnak azt, amit éppen elolvastál.

A módszer lényegének és pozitívumainak tudatában alkalmasnak érzed magad a feladatra? Ha igen, akkor azt a tanácsot tudom adni, hogy húzd meg a bowdent, kapcsolj át egy magasabb fokozatra és fogj neki a tanulásnak! Egy kis akaraterővel képes leszel sikerrel venni az akadályokat.

Meg kell jegyezni, hogy gólyaként mindenképp mérlegelni kell a helyzetet. Itt nem egy 20 oldalból álló témazáró dolgozatról van szó, hanem talán több száz oldalnyi jegyzet megtanulásáról és gyakorlati felhasználásáról. Jó ez a módszer? Sikeres leszel a használata által? Fontos, hogy ismerjük saját korlátainkat és elsősorban ezek szerint tanuljunk a zárthelyi dolgozatokra.

Egy szakdolgozat margójára

A SZEKRÉNYBE ZÁRT MUMUSSAL SEMMI BAJ SINCS EGÉSZEN ADDIG, AMÍG SZÉPEN, TISZTESSÉGESEN MEGBÚJIK A KABÁTOK KÖZÖTT. A SZAKDOLGOZATNAK TITULÁLT SZÜRKERUHÁS RÉM ESETÉBEN IS SOKÁIG ELNÉZED, HA HÉBE-HÓBA MEGZÖRGETI A ZÁRAT. BÁR EZT VEHETNÉD FIGYELMEZTETÉSNEK, ÉS AKÁR KÉSZÜLHETNÉL IS A TALÁLKOZÁSRA, VÉGÜL MÉGISCSAK PÁNIKSZERŰEN ÉRINT, AMIKOR EGY SZÉP NAPON RÁD BORÍTTJA A KÖNYVESPOLCOT.

Südi Anna, Közgazdász, a Budapesti
Corvinus Egyetem lapja, Budapest

Hajnali négy óra, a képernyőn villódzó szöveg szavai véglegesen összefolytak, a kusza szókupac egyszerűen sehogy, semmilyen részletében sincs rendben, ha azonban hozzáérsz, azonnal lavinát indítasz, melynél már csak a képbeszúrásnak – vagy inkább besuvasztásnak – nevezett hadművelet képes nagyobb károkat okozni.

Hajnali fél öt, a máskor inycsiklandozónak tűnő frissen gőzölgő kávé fortyogó méregként tekint rád a bőréből, a falióra pedig kárörvendően ketyeg. Szakdolgozat leadás előtti utolsó éjszaka – ne félj, örökre a szívembe zártalak.

Vannak azok a pillanatok, amikor még az olyan megszállottan tollforgató, grafomán alakok is, mint én, úgy érzik, soha többé nem hajlandóak tintához érni, klaviatúrához meg aztán főleg nem. Bár, ahogy a mellékelt ábra is mutatja, esetemben ez az ódzkodás hamar elillan, kétségtelen, hogy alig valamivel több, mint egy hete a sírógörcs kerülgetett már attól is, ha a laptopom – amúgy igencsak alulméretezett – képernyőjén megláttam a sötétkék w betűvel díszített ikont. A híres-neves szakdolgozatírás

záróakkordjai kétségkívül nem minősültek párkapcsolati terápiának köztem és az írás között, kiváltképp, hogy lényegében sikerült eljutnom oda, hogy az írásról írjak, ami elsőre végtelenül kézenfekvőnek tűnt, idővel azonban majdnem szakítóindokká vált.

Alapszabály, hogy olyasmiről írsz szakdolgozatot, ami valóban érdekel, mert akkor talán még nem fogod tövestül kitépni a hajad a harmadik könyvtárban töltött napon. Arról azonban nem szól a fáma, hogy cserébe akkor fogod ezt tenni, amikor személyeskedés nélkül, lehetőség szerint elfogulatlanul, tényszerűen kellene korrekt mondatokba öntened mindazt, amire jutottál – jobban mondva annak egy igen száraz szeletét. Ugyanis hamar nyilvánvalóvá válik, hogy az igazán érdekes momentumok legfeljebb a lap túloldalán férnek el fehérrel írva, és mindaz, ami a történet sava-borsa-chili szövege lenne, már távol esne a törzsanyagtól – miközben a túl tág témaválasztás köztudottam főbenjáró vétek.

Jogos a felvetés, hogy harminc oldal azért nem a világ vége. Szerintem sem, a fejemben uralkodó óskáosz azonban nem értett

azzal egyet, amikor arra kértem, változzon némiképp kézzelfoghatóbb formába. Ekkor jött a pánik, a magamra zárt ajtó, a fülemből üvöltő zene, az önkéntes száműzetés és az ütemre gépelés. A bökkenő csak ott volt, hogy ennek eredményeképp a világ leghosszabb újságcikkét fogtam a kezemben, a szakdolgozatomat ellenben annál kevésbé. A szülészorvosi vélemény fájdalmasan csengett: szép gyerek, csak ráférne egy mintegy húszoldalnnyi fogyókúra, a jobb fülét le kellene vágni és hozzávarrni a bal bokájához, mellelleg nem lenne rossz ötlet egy az egyben kifordítani – de amúgy menthető a dolog. A recept inntentől kezdve egyszerű. Kétségbeesés, pánik, dac, nagy levegővétel, kés, szike, éjszakázás, nagyműtét, sírógörcs, lefagyott a számítógép, húzás, hozzáírás, újabb húzás, kávé, energiaital, nyugdíjba vonulós internetkapcsolat, fordítva bekötött dolgozat, futás, utolsó utáni pillanat, és voilá, máris kész a különös csoda folytán mégis leadott iromány.

És a tanulság? Nem, ez szakdolgozat, ezért ilyesmivel most sajnos nem szolgálok. Csak hangulatot festettem, a saját konklúziódat alkalomadtán majd magadnak kell levonnod.

A Halloween ünnepe

A SZÓ, HALLOWEEN A MINDENSZENTEK (ALL HALLOWS) ELŐTTI ESTÉT JELENTI. TÖRTÉNELME EGÉSZEN MESSZIRE NYÚLIK VISSZA: EGY ŐSI KELTA ÜNNEP. A SKÓCIÁBAN ÉS ÍRORSZÁGBAN ÉLŐ TÖRZSEK EZEN A NAPON ÜNNEPELTÉK AZ ÚJÉVET, A SAMHAIN, AMELYNEK JELENTÉSE „NYÁR VÉGE”. ILYENKOR EGYSZERRE HAJTOTTAK FEJET A NAPISTEN ÉS A HOLTAK URA ELŐTT.

Józsa-Teleki Gabriella Blanka, GT Times,
a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi
Egyetem Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar
Hallgatói Önkormányzatának lapja, Budapest

Hitük szerint ezen a napon tért vissza a földre az elmúlt esztendőben elhunyt bűnösök lelke, akik azóta állatok testében léteznek. Ilyenkor az áldozatok bemutatásával lehetett engesztelést szerezni az elhunytaknak, hogy így leljenek megnyugvásra, s kelhessenek át a mennyországba.

A Halloween világszerte jól ismert ünnep. Éjjel rémisztő jelmezekbe bújnak, kísértet történeteket mesélnek, és a töklámpások faragása ilyenkor elengedhetetlen. A Halloween legismertebb jelképe kétségtelenül a faragott töklámpás.

Mai napig fennmaradt hiedelem, hogy október utolsó napján a legvékonyabb a

választóvonal az élők és a holtak világa között. Ilyenkor az eltávozott lelkek útra kelnek, s addig barangolnak, míg vissza nem találják egykori lakhelyükre, és megpróbálnak visszatérni az élők világába.

Már a kelták is igyekeztek távol tartani az eltévedt lelkeket: eloltották házaikban a tüzet, hogy az otthon melege ne vonzza a hazalátogató szellemeket, és a félrevezetés érdekében szellemeknek öltözve parádéztek az utcákon, hogy a gonosz lelkeket könnyebben elűzhessék.

Október 31-én, a termés betakarítása és a hosszú, hideg télre való elraktározása után kezdetét veszi az ünnepség. A kelta

papok a hegytetőn, a szent tölgyfák alatt gyülekeztek, új tüzet gyújtottak, termény- és állatáldozatokat mutattak be. A tűz körüli táncokkal jelezték a napszezon végét és a sötétség kezdetét. A reggel eljöttével a papok szétszórták a paraszt, hogy azzal gyűjthassanak új tüzet, így tartották távol az ártó szellemeket, és üzték el a hideget.

Napjainkban már itthon is egyre inkább divatos lett a Mindenszenteket megelőző nap bulizós, játékos hangulata. Főleg a gyermekek kapnak előszeretettel az alkalmon, hogy boszorkányos és ijesztő ruhákat ölthessenek, kivájt tökökből lámpásokat készíthessenek, de egyre több beöltözös Halloween party várja a bulizni vágyó fiatalokat.

HALLOWEENI FILMMÚSTRA

BÁR NEM ŐSHONOS, NÁLUNK IS EGYRE INKÁBB MEGVETI LÁBÁT EZ AZ EREDETILEG KELTA SOKÁS, AMIKOR ELŐKERÜLNEK A SZEKRÉNYBŐL A POROS JELMEZEK, A HÁZAK ELŐTT TÖKLÁMPÁSOK VILÁGÍTANAK, ÉS PERSZE OTT VANNAK A REPERTOÁRBAN AZ ILYEN TÉMÁJÚ FILMEK IS. MOSTANI AJÁNLÓNK EHÉZ NYÚJT NEKTEK EGY KIS SEGÍTSÉGET. JÖJJÖN NÉHÁNY FILM, AMIT NEM ÉRDEMES KIHAGYNI EBBEN AZ IDŐSZAKBAN!

Gyaraki Ákos, GT Times, a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar Hallgatói Önkormányzatának lapja

KARÁCSONYI LIDÉRCNYOMÁS (1993)

Tim Burton animációs fantasyja, ami nem is igazán ijesztő vagy horror, de mindenképpen ide sorolandó, már csak a témája miatt is, és azért akadnak benne rémisztő pillanatok. Ez a film a maga műfajában kultikusnak számít, több évig készítették stop-motion bábtechnikával.

A történet röviden: Rosszcsont Jack (botrányos ez a fordítás, tudom) Halloween város lakója az ijesztgetések mestere - minden évben ő nyeri a rémisztődíjat. Egy napon azonban ráun a szerepére. Megtalálja az ünnepek fát, ahol a karácsony fájának kapuján belépve egy boldogan városban találja magát. Elhatározza, hogy elraboltatja a Mikulást, s idén átveszi a szerepét. Ebből aztán később mindenféle bonyodalom adódik.

Nézd meg, ha: szereted az animációs filmeket, azonban az általában gyermekeknek szánt ábrázolás mögött mélyebb mondanivalót keresel.

KEDVENCEK TEMETŐJE (1989)

Őrök klasszikus, Stephen King az Állattemető című regénye alapján maga írta a forgatókönyvet, panaszra nem lehet okunk.

A történet röviden: a Creed család elköltözik, és újdonsült otthonuk mögött egy állattemető található, ahová a család macskája is parcellát bérel, amikor elgázolják. Ekkor jönnek rá, hogy a sírkert valójában egy ősi indián nyughely, amelynek hatalma van.

Nézd meg, ha: szereted Stephen Kinget, a klasszikus horrorokat, amikben dráma is van bőven.

BETLEJUICE (1988)

Újabb remek film Burton rendezésében. Igencsak koros, hiszen 25 évvel ezelőtt mutatták be, ám ez idő alatt halhatatlan lett, és fényéből nem vesztett semmit.

A történet röviden: Barbara és Adam egy autóbaleset következtében vízbe fulladnak, és szellemként térnek vissza hatalmas házukba. Az otthonukat azonban eladták és az új lakók - finoman szólva - nem nyerik el Barbara és Adam tetszését, ezért a két kísértet elhatározza, hogy kerül, amibe kerül, de kiűzik őket onnan. Ez azonban nem sikerül, ezért felfogadják Beetlejuice-t, aki külön trükkjeivel próbálja rávenni az új lakókat a távozásra.

Nézd meg, ha: nevetni is szeretnél Halloweenkor, azonban nem akarsz hanyagolni a kísértetek látványát sem.

RÉMÁLOM AZ ELM UTCÁBAN (1984)

Ki ne ismerné Freddy Kruegert, a vérszomjas, álmokban gyilkoló őrületet a félelmetes karmaival, kalapban és menő kötött pulcsiban? Az egyik leghíresebb horror tavaly ünnepelte a 30. születésnapját, vagyis már nem mai gyerek.

A történet röviden: Nancy egy átlagos középiskolás lány, akit mindenki ismer és szeret. A kellemes hétköznapiak azonban rémálmok sorozata vet véget. Nancy beszámol barátainak a különös éjszakáiról. Ekkor derül ki, hogy őket is ugyanilyen rémálmok gyötrik. Egy nap Nancy egyik barátját álmban meggyilkolják. A lány érzi, hogy nem szimpla gyilkosságról van szó, az álmban kísértő szörny életre kelt.

Nézd meg, ha: szereted a véres, természetfeletti gyilkosokról szóló horrorokat.

Divatosan a hidegben is

Havasi Dóra, Sulisokk, a Bródy Imre
Gimnázium iskolaújsága, Ajka

KERÜLD A SZÜRKESEGET!

Attól, hogy a köd egyre többször ereszkedik le, és talán a hó is egyenletesebbé varázsolja az őszi tarkaság után a tájat, még neked nem kell ehhez igazodnod. Természetesen a fekete és a fehér (ahogy minden szezonban) most is sikk marad, akár párban, akár külön-külön, de sokkal feltűnőbb és megkapóbb lehetsz, ha bátran nyúlsz a színekhez. Az egész évszak idején hódítani fog a burgundi és a sötétvörös szinte bármelyik árnyalata, amivel így nem tudsz majd mellélőni. Ehhez remek kiegészítést nyújthat, de akár külön is felhasználhatod a khakit, ami az egyre elterjedtebb military (katonás) stílusirányzatok miatt kap helyet a tél színskáláján. A borongós időben pedig a legnagyobb hatást egy-egy neon kiegészítővel érheted majd el (nyugodtan beszerezhetsz egy élénk táskát, sapkát esetleg sálát, garantált a siker).

ÜGYELJ A KIEGÉSZÍTŐKRE!

Ékszerrendben nem történik nagy változás, bár egyre felkapottabbá válnak a nagy és feltűnő nyakbavalók (a gallérok és a méretes láncok továbbra is központban maradnak). Sálak közül tavalyhoz hasonlóan a rendkívül praktikus körsálak bizonyulhatnak a legjobb választásnak amelyek bármilyen ruha összeállítást feldobnak. Érdemes különböző mintákat (madarak, koponyák, nonfiguratív nyomatok) és színeket kipróbálni, és ezzel kiemelni egy-egy szettet. Ha sapka, akkor

beanie, ez az idei év jelmondata is lehetne. Pluszpont, ha valami vicces és érdekes felirattal bolondítják meg. Aki azonban a kevésbé vagány vonalon haladna, ő is talál kedvére valót. A cukiság jegyében idén (a tavalyi trendet kissé továbbfejlesztve) a macifüles sapkák mellé berobbannak a cicafülek, és valószínűleg tarolnak is.

ÁLLJ A SARKADRA!

Cipők terén is rengeteg lehetőség közül válogathatunk. Az elegánsabb és esetleg minimalistább stílus kedvelői tökéletesek lesznek a többnyire fényesebb (esetleg direkt mattabb) anyagból készülő egyszerűbb barna vagy fekete lovaglócizmák (kiegészítve akár térdvédős megoldással). Kényelmük mellett igazán mutatósak is, és szezon alapdarabjai. Aki a vadabb vonalat követi, ő egy jól bélelt bakancsral próbálkozhat, ami stílusos és szintén komfortos viselet – színben lehet barnás, pirosas vagy klasszikus fekete is, és a szegecselt darabok sem tűnnek el. Ezenkívül elfogadottá válik az extrém hosszúság, a combközépig érő csizmák is fénykorukat élik majd.

Ács Gábor:

„Az egész újságírás egy nagy véletlen!”

MUNKÁBA MENET A BBC KAPUJA ELŐTT MINDEN NAP MEGKÉRDEZTE MAGÁTÓL, HOGY VAN-E JOGA GEORGE ORWELL UTÁN BELÉPNI. AZTÁN AZ VIGASZTALTA, HOGY MÉG ORWELL SE DOLGOZOTT SZÁZSZÁZALÉKOS LELKESEDÉSSEL. NEM ÚGY, MINT Ő, ÁCS GÁBOR, AKI KAMASZ KORA ÓTA JÁR ÁLOMRÓL ÁLOMRA, MÉDIUMRÓL MÉDIUMRA. MÉGIS VOLT IDEJE EGY KICSIT DUÉSNAK LENNI.

MI A KÖZÖS TÖRTÉNETED A DUE-VAL?

Végzős gimnazista voltam, amikor megismertem a DUE-t. Ehhez egy emlékezetes nyári tábor fűződik. Lakitelekre költöztünk két hétre és nem hagytuk el a tábor területét, mégis minden nap készítenünk kellett reggeli újságot, RÉM-et, déli és esti krónikát. Az volt a cél, hogy ingerszegény környezetben is találjunk témát, beszéljünk a másikkal, és így kitöltsük a műsoridőt. Dolgoztunk fiktív műfajokkal, képzelt riportokat gyártottunk. Nagyon emlékezetes számomra, mikor kimentünk evezni a Tisza-holtágra, olyan felüdülés volt, mint mikor Aliz eljutott Csodaországba!

MIT ADOTT NEKED AZ EGYESÜLET?

Ott, '91-ben sokan jó barátok lettünk, szerelmek is kötődtek, mondhatni intenzív volt a műsorkészítés. Van olyan, akivel még 27 év után is tartom a kapcsolatot, bár sokan nem maradtak a szakmában. Érzelmileg mindig közel állt hozzám a DUE, és amiért külön köszönet: a műfaji elméletet úgy megtanították, hogy legszebb álmomból felriaszítva is pillanatok alatt érthetően tudom vázolni, mi a hír vagy a tudósítás.

ENNEK ELLENÉRE CSAK EGY NYÁRON VETTÉL RÉSZT MÉDIATÁBORBAN. MIÉRT NEM JÖTTÉL VISSZA?

Tudni kell, hogy szinte ezzel egy időben, 17 éves koromban egy szerencsés véletlen indította el a karrieremet a médiában. Kamaszkoromban az volt az álmom, hogy a Magyar Rádióban dolgozhassak, ennek érdekében meg is tettem mindent: egy este beszöktem a rádióba és ott összefutottam Rónai Egonnal. Kerek perc megmondtam neki, hogy én ott akarok dolgozni. Ő azt mondta, hogy jöjjenek vissza egy kész riporttal. Másnap visszamentem egy Schütz Ila színművészével készített portréval, és szerencsémre épp Színházi Világnap volt, melyhez nem készült anyag a Rádióban. „Milyen jó, hogy ezt hoztad!” – mondták. Aztán olyan intenzíven kezdtem el ott dolgozni, hogy hajnali 3-tól hatig híreket írtam úgy, hogy előtte kettőig egy másik műsorban segítkeztem. Minden energiámat ebbe fektettem, és a Rádió munkatársa is maradtam 23 évig.

MÁS SZERENCSÉS VÉLETLENEK IS SEGÍTETTEK PÁLYÁD SORÁN?

Az egész újságírás egy nagyon nagy véletlen, de az ember segíthet egy-két trükkel, hogy a szerencséje megtalálja. Életem legnagyobb kalandja az volt, mikor a BBC-nél dolgoztam Londonban. 2004-ben ért el ez az addig megvalósíthatatlannak tűnő álmom, de ha előtte nem tanulok angolul, akkor nem feleltem volna meg az állásinterjún. Hiszem, hogy öntudatlanul megyünk afelé, amiről álmodunk, mert ha nem álmodunk, akkor miféle mennénk?

JELENLÉG MIVEL FOGLALKOZOL?

Ötödik éve az Euronews televízió szerkesztő-újságírója vagyok, és megint egy véletlen: mikor a BBC-hez kerültem, a munkába állásunk előtti hónapban tanfolyamokon kellett részt vennünk, ahol ún. broadcast journalist végzettséget kaptunk, ezt elfogadták az Euronewsnál is. De nem csak ezt köszönhetem a BBC-nek, egy szó szerint is maradandó emlék az, hogy a belépőkártyánk hátuljára kulcsfontosságú üzeneteket írtak, amelyekről ma is úgy gondolom, hogy olyan alapelvek, melyekkel ha valaki rendelkezik, akkor bármelyik ország bármilyen sajtótermékénél dolgozhat, nem tudják kibillenteni abból a tudatból, hogy milyen egy igazi újságíró. Ezek így hangzanak magyarul: „Függetlenek vagyunk, nem részrehajlók, és őszinték!”

MIÉRT ÉRI MEG ÚJSÁGÍRÓNAK LENNI?

Intenzív helyzeteket rejt, de egy szóval csak annyi: szenvedély. Hisz te mutatód meg, amit a közönség látni akar, te találkozol azokkal, akikért ők rajonganak. Ahogy Erdei Klári, a Magyar Rádió volt műsorvezetője mondta egykor: „Más szórakozásból jár oda, nekem meg fizetnek azért, hogy ott legyek.”

(Novák Henrietta)

„LÁTJUK A CSILLOGÓ SZEMEKET, AZT, HOGY VAN IGÉNY ARRA, AMIT CSINÁLUNK”

EGY ÉVE A NULLÁRÓL KEZDTÉK ÁTLAGOS EGYETEMISTAKÉNT, MÁRA MÁR MEGJÁRTÁK SEATTLE-T, FINNORSZÁG FELÉ KACSINTGATNAK, ÉS 9 FŐS CSAPATTÁ BŐVÜLVE ÚJ SZÍNT VISZNEK AZ OKTATÁSBA. ŐK AZ INNOBIE, AKIK A MICROSOFT IMAGINE CUP NEMZETKÖZI INNOVÁCIÓS VERSENYÉN A LEGJOBBAK KÖZÉ JUTOTTAK EDDIE-VEL. DE KI/MI IS EDDIE, ÉS HOGY TUD SEGÍTENI A TANULÁSBAN? A CSAPAT EGYIK ALAPÍTÓJÁVAL ÉS VEZETŐ FEJLESZTŐJÉVEL, MUHI KRISTÓFFAL BESZÉLGETTEM.

„Képzéjétek el!” – mondja a tanár a tanulóknak. A diák a padban ülve csak saját fantáziájára tud hagyatkozni, és valljuk be, nem könnyű fejben összerakni egy oktaédert. „Ott az okostelefon a kezükben, mégsem tudják kihasználni az előnyeit” – gondolta Muhi Kristóf. Az innobie alapítójával, Apró Alexandrával korábban tanítottak gyerekeket programozni, ekkor fogalmazódott meg bennük, hogy a fiatalos hozzáállással és okoseszközökkel tudnának segíteni az oktatásban. Tavaly elindultak a HackBudapest versenyen, melynek lényege, hogy 24 óra alatt szinte a nulláról indulva alkossanak egy működőképes prototípust. Itt született meg Eddie első verziója, de miért pont Eddie? A verseny utolsó óráiban neveztek el fejlesztésüket, ami az education rövidített, gyerekekből nevéből jött. Egyszerű, globálisan használható. „Olyan catchy (*frappáns, fülbemászó*) név!” – mondja Kristóf.

És mi a baj a meglévő iskolai szemléltető eszközökkel? Mozgathatók egyáltalán? Szerencsére az Eddivel a mozgathatóság sem probléma. Ha telepítjük (elérhető Androidon és iOS-en is), belépve az alkalmazásba egy kameraképet kapunk, ami felismer a tankönyvekben bizonyos elemeket, az elve leginkább a QR-kódéhoz hasonló. A beolvasás után a kamera különböző digitális tartalmakat vetít le nekünk, főleg 3D modelleket. November elején jelent meg egy weboldallal összekötött változat, ahol a tanárok ki tudják

választani, hogy melyik modelleket szeretnék használni az órán.

„Egyfajta hittérítést is végzünk az oktatásban. Az a tanár, aki ellenzi a telefonok használatát azért, mert biztos abban, hogy a diák messzengerezne órán, az gondolkodjon el azon: ha izgalmas a tanítás, a gyerekeknek eszébe se jut ilyesmi!”

Leginkább az általános iskola felső tagozatosait szeretnék bevonni. A későbbiekben azonban kiterjesztenék a felületet, hogy bárki tudjon feltölteni modelleket, például egy építészmérnök-hallgató, nyitva ezzel a felsőoktatásban résztvevők felé.

„Most korai felhasználókat keresünk, akik becsatlakoznának a projektbe. Szeretnénk felvenni a kapcsolatot iskolákkal, akik tesztelnék az Eddie-t, és visszajelzéseket adnának. Az igényeik alapján pedig további fejlesztéseket csinálnánk.” Az innobie csapatában jelenleg 3D modellezők, weblap- és alkalmazásfejlesztők dolgoznak. A gazdasági munkatárson kívül mindannyian műszaki pályán tanulnak, nagyrésztük a

Neumann János Egyetemen. Eredményeik figyelemreméltók: Seattle-ben már voltak is, ahol a világ 50 legjobb csapata mutatta be ötletét a Microsoft Imagine Cup-on. Ezt egy magyarországi, majd egy közép-kelet-európai válogató előzte meg, de Eddie, és a hozzá készített bussines plan jól helytállt, sőt, a nemzetközi verseny kiterjesztett valóság kategóriájában is a legjobb 5 közé jutott egy nagyon komoly mezőnyben. „Jó volt látni, hogy nem csak az számít, hogy melyik suliból, vagy melyik országból jössz!”

A verseny után a csapatot többek között Finnország legnagyobb tankönyvkiadója is felkereste az együttműködésre. „Náluk nem olyan az oktatás, mint nálunk. Külön kell választani azokat, akik érdeklődnek a dolog iránt, meg azokat, akik fizetnének is érte. Elkezdtünk valamit építeni, és nem szeretnénk megállni. Látjuk a csillogó szemeket, azt, hogy van igény arra, amit csinálunk. Nem csak csapatként, hanem láthatatlanul is egymást buzdítva, egy közösségként működünk, és haladunk előre a közös céljainkért.”

(Novák Henrietta)

EGY PROGRAMOZÓ PALÁNTA PERSPEKTÍVÁJA

ÁRVAI ZSOMBOR ÁTLAGOS, 19 ÉVES, VIDÉKI SRÁCNAK TÚNIK, DE OTTHON, AMIKOR SENKI SEM LÁTJA... NYOMTATOTT ÁRAMKÖRI LAPOKAT KÉSZÍT, MIKROPROCESSOROKAT PROGRAMOZ, FOLYÉKONYAN „BESZÉL” 8 KÓDNYELVEN, ÉS INTENZÍVEN KÉSZÜL A BME MÉRNÖK-INFORMATIKA SZAKÁRA. ZSOMBORT AZ INFORMATIKA KÜLÖNÖS VILÁGÁRÓL FAGGATTAM.

Arra a kérdésre, hogy mit is takar pontosan a programozás, azt válaszolta: „Leegyszerűsítve; minden, amit a számítógépünkön vagy a telefonunkban használunk, az program. Mert minden mozgást, beállítást és grafikát megírt valaki egy utasítással, hogy az a lehető legegyszerűbben és leghatékonyabban működjön. Több programnyelv létezik, amelyekkel ezeket az utasítássorokat, hivatalos nevükön algoritmusokat, meg lehet írni. A kódnyelvek felépítésében az a közös, hogy mind a logikára épülnek.”

Zsombor angliai tanulmányi alatt ismerkedett meg a programozás alapjaival, de ennek már több mint négy éve. Külföldön ő választhatta ki a tantárgyait, és annak ellenére, hogy nem tudott semmit a programozásról, a bemutató óra felcsigázta. „Arra tanítottak minket, hogy hol tudunk utánanézni a megoldásnak, és hogyan merítsünk ötletet az ismert kódpéldákból. Önállóságra és talpraesettségre nevelte a csoportot” – mesélte nosztalgizva.

Az ifjú programozónak legnagyobb ellensége az idő, hiszen folyamatosan vannak futó projektjei. Az egyik egy *laser tag* nevű játék elkészítése. Ez ugyanolyan

lövöldözős csapatjáték, mint a *paint ball*, csak lőszer helyett a puskák infra fényjelekkel kommunikálnak, és így érzékelik, ha valakit lelőnek. Ezen kívül készített egy adatbázis-kezelő programot egy optikának, ami megjegyzi a betegek adatait, a szemvizsgálat eredményeit, a szemüvegkeret és lencse típusát. Így könnyebben átláthatók az eladások és a leletek. Ezt azóta is használják, és jól működik. „Mostanában öntanuló programok tanulmányozásával foglalkozom, de érdekel a mikroprocesszor-programozás, vagy az automata berendezések készítése, minden, ami elektronika és informatika kapcsolata” – mondta lelkesen.

Idén több mint 2000 diák ment programozónak, sokan azért, hogy a mesterséges intelligencia-fejlesztéssel foglalkozzanak. Zsombor így magyarázta a program felépítését: „A mesterséges intelligencia lényege, hogy a program magától képes alakulni, fejlődni, még végül tökéletesíti önmagát. A programozó csak elindítja a folyamatot. Egyik fajtája az ilyen öntanuló programoknak az evolúciós tanulás: ezt legkönnyebben úgy tudjuk elképzelni, hogy van egy program, amiben kisautókat indítunk el egy szalag pályán. Ezeknek

a célja, hogy tökéletes ívben teljesítsék az utat. Az elsők neki mennek majd a bójáknak, vagy kisiklanak, de a végén lesz egy autó, ami hibátlanul végre hajtja a feladatot. „Az evolúciós tanulás lényege, hogy a programban több alany van, amiknek közös a céljuk. A rosszul teljesítő egyedek adatait a program elfelejti, még a jól teljesítőket (akik egy kicsit közelebb kerültek a célhoz) megjegyzi, és átadja a következő egyedeknek, akik még sikeresebbek lesznek, és a végén az egyik maximálisan teljesíti is a feladatot.

„Természetesen ez a technológia kerülhet rossz kézbe is, hiszen a robotok nem csak jót, hanem rosszat is tudnak tanulni. Ez csakis attól függ, hogy milyen célt és feltételeket programoztak beléjük. Ha az a célja, hogy bármi áron megvédje magát, akkor ölni is képes lesz. Sőt, ha futurisztikus magasságokba emelkedünk, lehet, hogy egy idő után addig fejlődnek, hogy felülírják a rendeltetésüket, és önálló tudatra ébrednek” – tette hozzá Zsombor. De nem kell félni, ez egyelőre a jövő zenéje.

(Pap Rebeka)

Gyógyszerkutatás játékosan

Molekulamodellező játékkal készült a Richter a Tudományok Fővárosára

A TUDOMÁNYOK FŐVÁROSA NEMCSAK AZÉRT EGYEDÜLÁLLÓ RENDEZVÉNY, MERT A TECHNOLÓGIAI INNOVÁCIÓ A GYERMEKI FANTÁZIÁVÁLTALÁLKOZIK, HANEM MERT KÖZELEBB HOZZA A LAKOSSÁGHOZ A TUDOMÁNY VILÁGÁT, BETEKINTÉST NYÚJTVA ANNAK ISMERETLEN SZEGMENSEIBE. A RICHTER GEDEON NYRT. STANDJÁNÁL A LÁTOGATÓKNAK LEHETŐSÉGÜK NYÍLT SZEMÉLYES INTERAKCIÓRA A MODERN KUTATÓ-LABORATÓRIUMOKBAN DOLGOZÓKUTATÓKKAL, SŐT EGY SPECIÁLIS MODELLEZŐJÁTÉK SEGÍTSÉGÉVEL A BŐRÜNKBE IS BELEBÚJHATTAK NÉHÁNY FELADAT EREJÉIG.

MOLEKULAMODELLEZÉSTŐL A GYÓGYSZERGYÁRTÁSIG

Az idei „Tudományok Fővárosán” a Richter Gedeon Nyrt. a kutatói pálya szépségeinek és kihívásainak megismertetését, valamint a gyógyszerfejlesztést átívelő szerkezetkutatást, és az ahhoz kapcsolódó molekulamodellézést helyezte középpontba. A látogatók logikájára és játékos hozzáállására volt szükség a különböző feladatok megoldásához, a lényeg azonban a vállalkozószellem, a kíváncsiság és nyitottság volt – aki kipróbálta a játékot, annak lehetősége nyílt különböző molekulákat összerakni a kutatók instrukcióinak segítségével. A legügyesebbek izgalmas ajándékokkal a zsebükben távoztak.

A KUTATÓI LÉT, MINT ÉLETFORMA

A gyógyszerkutatás során az egyik kulcsfontosságú összetevő maga a kutató, akinek a szakértelme, kreativitása, kitartása, együttműködési készsége meghatározó jelentőségű a siker eléréséhez. Aki

tehát a kézzel fogható feladatokon túl, a szerkezetkutatók mindennapjaira volt kíváncsi, az bátran feltehetette kérdéseit a kutatóknak, akik szívesen válaszoltak minden érdeklődőnek. A kutatói lét komplexitására Prof. Dr. Szántay Csaba, a Richter Gedeon Nyrt. Magyar Kémiaoktatásért Alapítvány elnökének előadása is rávilágított – a kutatói munka szépségeinek és nehézségeinek felvázolása mellett képet adott a gyógyszerkutatás kulcskérdéseiről és legfőbb folyamatairól.

RICHTER A HALLGATÓKÉRT

A természettudományok iránti elköteleződést nem lehet elég korán kezdeni, a Richter pedig igyekszik minél több fiatalnak megmutatni a szépségeit – a Tudományok Fővárosát követően, a novemberi hónapban legfőképpen az egyetemistáknak szervez különböző programokat. Legközelebb november 10-én a SOTE végzős gyógyszerészhallgatói próbálhatják ki magukat a Richter Egyetemi Workshopen izgalmas szituációs feladatokkal és valós gyógyszeripari problémák

megoldásával. November 21-én pedig következő állomására, a Szegedi Tudományegyetemre érkezik a Richter Tudós Klub, ahol az orvosi, gyógyszerészeti és tudományos szféra aktualitásaival várjuk az érdeklődőket!

A Föld és az ember: ki a tettes, ki az áldozat?

KÖD A NAGYVÁROS FELETT, SZELEKTÍV TÁROLÓK MELLÉ HALMOZOTT HULLADÉK ÉS SZEMÉT, ARCUNKBA CSAPÓ FÜST, ÉS PERSZE A TÁVOLI, PUSZTULÓ ESŐERDŐK – SOKAT HALLUNK KÖRNYEZETÜNK PROBLÉMÁIRÓL, A FÖLD ÁLLAPOTÁRÓL, MÉGIS HAJLAMOSAK VAGYUNK ÁTSIKLANI FELETTE, LEGYINTÉSSSEL ELHESSENTENI A KATASTRÓFAHELYZETET. PEDIG MI IS TEHETÜNK AZÉRT, HOGY A BOLYGÓNK BIZTONSÁGOSABB LEGYEN, MI PEDIG EGÉSZSÉGESEBB KÖRÜLMÉNYEK KÖZÖTT ÉLJÜNK.

Ha környezeti ártalmakról beszélünk, mindig ember okozta problémákkal, veszélyhelyzetekkel, katasztrófákkal szembesülünk. A nagyvárosokban mindez komplexen fordul elő: egy felmérés például már az 1980-as évek Budapestjén is kiemelkedő por- és légszennyezettséget mért, valamint a zaj is jelentősen rombolta az életkörülményeket. Közel 40 év alatt a helyzet rosszabbra fordult, és már a kisebb településeken is megjelentek ezek az ártalmak. Hogy hogyan?

Nos, a **légszennyezés** nem újkeletű probléma: a gőzventatás, a széntelepi munkák megjelenésével London és az angliai bányászvárosok és kikötők jelentős részét már a XIX. századra hatalmas fekete füst borította. A helyzet azóta látszólag javult, de a WHO frissen publikált felmérése szerint évente 7 millió ember hal meg a szennyezett levegő belélegzése, vagy annak következményei miatt. A szakértők mindeközben mikroorganizmusok támadására figyelmeztetnek.

Ismeretes, hogy a **műanyagok** lebomlási ideje igen hosszú, ezért több országban – köztük hazánkban is – a műanyag szatyrok betiltását tervezik, hogy kevesebb jusson ezekből a tárgykból kereskedelmi forgalomba. Merza Péter,

a Pécsi Városfejlesztési Nonprofit Zrt. elnöke elmondta, ezek az anyagok nem bomlanak le, csak mikroszkopikus méretűvé alakulnak. Ezután pedig bekerülnek a táplálékláncba, így végül az emberi szervezetre is ártalmasak lehetnek. Nem is beszélve arról, hogy az óceánok áramlásai a folyókból érkező műanyagszennyeződést hatalmas, ország nagyságú szigetekké állítják össze. A szakértő szerint a megoldás a mi kezünkben van – pontosabban lehetne – a szó szoros értelmében: ha vászontáskákat használnánk, sokkal tartósabb megoldást választanánk, amelyek így akár évtizedekig használatban maradhatnának.

A **műanyag italospalackok** is kiválthatók lennének üvegpalackkal, melynek érdekében a környezetvédők támogatják a betétdíj-visszafizetési rendszert. Egy visszaváltott üveget ugyanis átlagosan negyvenszer tud újratölteni a gyártó! Az élet szinte minden területén használt káros műanyag eszközök többsége szerencsére kiváltható.

A szemétszállítás ma már szinte mindenhol adott, a közterületek higiéniájáért egyre többet tesznek a fenntartók. A városok és falvak között azonban még mindig jelentős különbségek tapasztalhatóak a szelektív hulladéklerakók használatának

gyakoriságában, a lakosság többsége azonban már bízik ebben a környezetkímélő, újrahasznosítást pártoló módszerben.

Dr. Somosi György bioetikai kutató az évtized elején rámutatott egy kevésbé ismert tényre: a **környezeti zaj** a hipertónia, vagyis a magas vérnyomásban szenvedők esélyeit rontja. Magyarországon, ahol a hipertónia a lakosság nagyjából egyharmadát érinti, hatalmas szükség lenne egy átfogó zajcsökkentési programra, például zajvédő ernyők tudatos használatára.

Tulajdonképpen minden, ami a környezetünkben történik, kisebb vagy nagyobb mértékben befolyással van az életminőségünkre, testi és lelki egészségünkre. Érdemes az apró dolgoknak is jelentőséget tulajdonítani, mert meglepően nagy változást lehet elérni. Ha például a szomszéd minden este hangosan hallgat zenét, és nem tudsz elaludni, nagyon hamar kimerült leszel, amitől romlik a teljesítményed, az egészséged, a hangulatod.

Figyelj oda a környezetedre, magadra, és tedd meg azokat az apró dolgokat, amik segítenek az egészségesebb, biztonságosabb, fenntartható környezet kialakításában!

(Lami K.)

HASZNOS AZ ÚJRAHASZNOSÍTÁS

KÖRNYEZETSZENNYEZÉS, KLÍMAVÁLTOZÁS, ERDŐIRTÁS... SZAVAK, MELYEKKEL GYAKRAN TALÁLKOZHATUNK, DE NEM TULAJDONÍTVUK NEKIK KÜLÖNÖSEBB JELENTŐSÉGET. HISZEN AZ ÉLETEMET NEM BEFOLYÁSOLJA A DÉL-AMERIKAI ESŐERDŐK ELTŰNÉSE. VAGY MÉGIS? TEHETEK ÉN IS VALAMIT A VILÁG MEGMENTÉSÉÉRT?

Ahhoz, hogy a kérdésekre választ kapjunk, előbb nézzünk szét a közvetlen környezetünkben, például hogy mi magunk mennyi szemetet termelünk. Egy Unió felmérés szerint Magyarországon évente fejenként 385 kilogramm hulladékot termelünk! Vagyis te, én, a szomszéd néni ennyi mindent dobunk ki a kukába, főlegesen. Ennek mindössze 25%-a kerül újrahasznosításra, vagyis több mint a fele kárba vész, ellenben értékes energiaforrás lehetne.

Nem vész el, csak átalakul – írja a fizika tankönyv. Ez persze igaz a szemétre is. De akkor hová lesz? A papír, a műanyag, a fém, a textil, sőt az almacsutka is felhasználható, hogy valami új és hasznos készüljön belőle!

KÉTSZER HASZNÁLT FÜZET

A papír köztudottan fából készül. Az élő fa oxigént termel. Az összefüggés a kettő között pedig nagyon egyszerű. Minél több papírt használunk, annál több fát kell kivágni hozzá, és ha még újra is ültetjük őket, ahhoz, hogy megfelelő méretűre nőjenek, évtizedek kellenek. Azonban ha a papírt szelektíven gyűjtjük, nem kellene újabb és újabb erdők eltűnnie, hogy iskolakezdek sorra legyenek. Tehát a már teleírt és nem használt füzeteket, régi olvasott újságokat, egy parfüm papírdobozát, vagy bármelyik megvásárolt termék papírborítól készült csomagolását érdemes összegyűjteni és a legközelebbi iskolai papírgyűjtésen leadni. Remek dolog, ha a Recycled (újrahasznosított) felirattal ellátott termékeket keresünk, és mint tudatos fogyasztók, arra ösztönözzük a gyártókat, hogy áttérjenek a környezetbarát gyártásra.

MIRE JÓ MÉG?!

A papír azonkívül, hogy írunk rá, remek bútoralapanyag! Bizony. A kartonbútor egyre népszerűbb, hiszen könnyű,

mégis strapabíró, de ami a legfontosabb, környezetbarát! Egy magyar formatervező, Terbe János úgy gondolta, a bútorgyártás remek formája az újrahasznosításnak, s ezzel a nem hétköznapi ötletével számos díjat nyert. A Terbe Design Company célja, hogy környezettudatosra sarkallja vásárlóit. A cég lakás-, gyermek-, és irodabútorokat gyárt, elérhető áron.

BIZTONSÁGI ÖVBŐL MENŐ TÁSKA?

A divatipar előszeretettel használja a hulladékot, mint alapanyagot. Így tett a svéd H&M divatcég is, amely egy kampány keretében visszaveszi vásárlóitól a megunt ruhadarabokat, hogy újabakat kreáljon belőle, mivel a textil 95%-a újrafelhasználható lenne. Ami még érdekesebb, amikor olyan használati tárgyak születnek hulladékból, mondjuk egy táska formájában, amiről álmunkba sem gondoltuk volna, hogy az még „jó lesz valamire”. Burai Péter tervező autórönszokból kiszedett biztonsági övekből kreálta meg táskakollekcióját, a Rebornt (újjaszületés). A termék szinte minden eleme kacet volt, például a zárására felhasznált elemeket elektronikai szakszettek által kidobott alkatrészekből készítette. A táskák amellet, hogy környezetbarátok, még elegánsak is!

KÓLÁSDOBOZBÓL ÚTJELZŐTÁBLA

A fém végtelen ideig feldolgozható, ezáltal az egyik legjobban újrahasznosítható hulladék. Magyarországon évente több mint 1 millió tonna fémhulladék kerül begyűjtésre és újrafelhasználásra. A begyűjtött anyagból tekercek készülnek, melyek autóalkatrészként vagy útjelzőtáblaként születnek újjá. Azt tudat, hogy 670 alumínium üdítő doboz anyagából akár egy kerékpár is készíthető, 19000 konzervdoboz anyagából már egy autó is kijön?!

MŰ-VÉSZET, AVAGY AZ ELVESZETT MŰANYAGOK NYOMÁBAN

Az internetet bejárták azok a képek, ahol elpusztult teknősök, madarak és vízi élőlények szerepeltek, amelyek a műanyaggal való vízszennyezés áldozatai lettek. A kommenteknél gyakran olvashatók, a szellemesnek nem mondható, „talán én vittem oda azt a szemetet?” és a „mostanában nem is jártam csak a Balaton közelében” megjegyzéseket.

Valóban, egyenként senki nem tehető felelőssé a környezetszennyezésért, de együttesen, mint a Föld lakói már igen. Ha nem is a teknősök haláláért, de azért a tényért biztosan, hogy a műanyagot felelőtlenül eldobáljuk, aminek a lebomlási ideje hosszú (pl. egy reklámszatyornak 200-1000 év). A másik probléma, hogy a műanyag kőolajszármazék, ami beszivárogva a talajba és a vizekbe mérgezően hat az élővilágra.

A műanyag a környezetben rendkívül lassan, vagy egyáltalán nem bomlik le, az égetésekor rákkeltő anyagok keletkeznek (légúti betegségeket okozva), mérgező melléktermékek keletkeznek a gyártásuk során, ráadásul a vadon élő állatok gyakran ételnek nézik, és ez a pusztulásukat okozza. A szelektív gyűjtése mellett fontos a megelőzés. Ha vásárolni mész, vigyél magaddal textilszatyrot, ezzel még spórolsz is!

MI TÖRTÉNIK A HELYESEN KIDOBOTT MŰANYAGGAL?

A begyűjtött PET palackokat és szatyrokat szín szerint szétválogatják, majd ezeket bálákba rendezik. Ezeket ledarálják vagy granulátummá alakítják, és felhasználásukkal kerti bútorokat, virágtartókat készítenek.

AZ ÜVEGET SE FELEDD!

Az üveg is nagyon lassan bomlik le. Azontúl, hogy szennyezi a környezetet, egy felelőtlenül eldobott üveg szilánkjai

is okozhat erdőtüzet. Meg persze te sem örülnél, ha kirándulás közben a kutyád belelépne. Ügyelj arra, hogy a megfelelő helyre kerüljön: a szelektív konténerbe!

Az így hasznosított üvegbe pedig ismételtlen üdítőt töltenek, vagy bezúzzák és cementtel összekeverve útépítés során használják fel.

MIT TEHETSZ TE?

A szelektív gyűjtés otthonodban kezdődik, de akkor sem kell megijedned, ha nincs négy darab kukád, elég ha már nem használt reklámszatyrokban tárolod a különböző anyagokat. Fontos, hogy ezekben ne legyen ételmaradék, ne dobj bele használt zsebkendőt vagy szalvétát, a PET palackokat és TetraPak dobozokat taposd laposra, ahogyan a konténereken áll. A színes és fehér üvegeket külön-külön kell gyűjteni, a fedőt, gyűrűt és a kupakot el kell róluk távolítani.

A szelektív hulladékgyűjtők a legtöbb utcában fellelhetők, de egyes cégek vállalják, hogy házhoz mennek, így ha az utcában többen összefogtok, jobban megéri. Ha erre sincs lehetőség, minden városban megtalálható a hulladékudvar, ahol bármikor ingyen leadható.

Az iskolákban szintén remek kezdeményezés, mivel nem kerül semmibe, és még az is lehet, hogy a halloweeni jelmezéd alapanyagául szolgál a szemétbe szánt anyag. Rendezetek versenyt a legjobb újrahasznosított anyagból készült jelmezeknek! Vigyázz, kész, rajt...

(Bihari Bernadett Luca)

Most akkor a csokispapírt hova?

Papír a neve, de nem papír. Csillog és szürke, de mégse fém! Teljes a káosz. Valójában a csoki csomagolóanyaga vagy a chipes zacskó fémgőzölt műanyag, amelynek az újrahasznosítását még egyáltalán nem sikerült megoldani. Ha bizonytalan vagy abban, mit, hova, hogyan, itt egy kis segítség:

Papír	Műanyag	Üveg	Fém
Újságpapír	Fólia, zacskó, reklámszatyor	Öblős üvegek	Italos alumíniumdobozok
Hullámpapír	Tejfölös-, joghurtos doboz, (vízzel kiöblítve)	Ásványvizes üveg	Alumínium csomagoló fóliák
Kartonpapír	Hypos flakon	Üdítős üveg	Vas és alumínium konzervdobozok
Irodai papírhulladék	Mosogatószeres flakon	Szeszesitalos üveg	Dezodor, hajlakk flakonja
Leporelló	Mosószeres flakon	Befőttes üveg	Alufólia
Szórólap	PET palack (üdítős, ecetes stb.)		
Reklámújság	Margarinos doboz (vízzel kimosva)		
Telefonkönyv	Műanyag kupakok		
Ne tartalmazzon: ételmaradékkal szennyezett, festékes, vegyszeres és indigós papírt.	Ne tartalmazzon: motorolajos kannát, ételmaradékkal szennyezett fóliákat, étolajos flakont.	Ne tartalmazzon: ablaküveget, tükröt, villanykörtét, hőálló üvegtálat, szemüveget, neoncsovét, orvosságos üvegeket, porcelánt, kerámiát	Ne tartalmazzon: elemeket, CD-DVD lemezt, étellel, festékkel vagy egyéb vegyszerrel szennyezett konzervdobozt, akkumulátort

(Forrás: kozepsuli.hu/szelektalj-hulladek-kisokos)

EGY FA ÉLETE

A PAPIR SOKFÉLEKÉPPEN FELHASZNÁLHATÓ, TERMÉSZETES ANYAG RÉVÉN PEDIG NAGYON EGYSZERŰEN, AKÁR TÖBBSZÖR IS. AZONBAN EHEZ AZ SZÜKSÉGES, HOGY SZELEKTÍVEN GYÚJTSUK ÖSSZE AZ ÁLTALUNK MÁR KUKÁRA ÍTÉLT PAPIRANYAGOKAT, MINT PÉLDÁUL A KIOLVASOTT ÚJSÁGOK, MAGAZINOK, FÜZETEK, ÓSKORBÓL ITT MARADT TELEFONKÖNYVEK, PAPIRPOHARAK ÉS MINDEN, AMI CSAK ESZÜNKBE JUT.

MIÉRT FONTOS EZ?

A Worldwatch Institute szerint minden ötödik fa papírként végzi, és még ehhez jönnek a bútörök, a tüzelőanyagként való használat, na meg a karácsonyfa. Ökológiai lábnyomunk növekedésével a világ zöld területei arányosan csökkennek. Ez azt jelenti, hogy egyre több erdő tűnik el világszerte, ezzel együtt az élővilága is.

A fakivágások miatt az erdőben lévő állati élőhelyek csökkennek, továbbá a fák eltűnésével fokozódik a talajerózió. A papír előállításához nagy mennyiségű víz szükséges, főleg a fehéritési eljárás során, és mint tudjuk, Földünk édesvízkészlete rohamosan csökken. Nem beszélve arról, hogy a papírmalmokból rengeteg vegyi anyagot engednek a vizekbe.

Előző cikkünkben már írtunk arról, mit-hova-hogyan érdemes gyűjteni, most pedig a konténer mélyére nézünk, valamint végigkövetjük egy fa életét.

HOGYAN LESZ A FÁBÓL PAPIR?

A fát a kivágása után lecsiszolják, majd rostjaira bontják, a főlösleges anyagokat eltávolítják, hogy kinyerjék belőle a papír esszenciáját szolgáló cellulózt.

Az így előállított anyagot még tovább bontják és átmozzák, mindaddig, amíg egy csomómentes, pépes anyaggá össze nem áll.

Harmadik lépésként adalékanyagokat, vegyszereket adnak hozzá, például klórt, hogy minél szebb és jobb minőségű

papírt kapjanak. Színes papír esetén festéket is kevernek a masszához. Majd enyvezik, vagyis ragasztót adnak hozzá, hogy szilárdabb legyen.

Utolsó lépésként az így elkészült anyag egy gépbe kerül, ahol átszítják és a higan folyó pépet lepréselik, hogy a maradék víz is kimenjen belőle, majd kiszáritják.

Egy tonna papír előállításához 2-3 tonna fa szükséges. Ez nagyjából 10 darab fát jelent. Magyarországon éves szinten közel 1 millió tonna papír kerül értéketlenül a szemétkébe, amely egy főre bontva 100 kilogramm.

MIT TEGYÜNK, HOGY KEVESEBB PAPIRT HASZNÁLJUNK? ÍME NÉHÁNY TIPP!

Ne nyomtassunk fölöslegesen, amit lehet, igyekezzünk digitálisan rögzíteni.

Ha mégis nyomtatnunk kell, próbáljuk meg kétoldalas nyomtatással, így épp fele annyi papírt használunk majd.

A félig üres papírlapok is hasznosak lehetnek, ha jegyzetelni szeretnénk.

Ha a mosdónkban van kézszáritó, inkább használjuk azt, mint fölöslegesen a papírtöröltőt.

Ajándékok becsomagolására ne vegyünk díszes csomagolópapírt, használhatunk textilt, mondjuk egy kidobásra szánt pulóver remek alapanyag lehet. Papírzacsok helyett használj vászontáskát, így azon sem kell bosszankodnod, hogy már megint kiszakadt az alja.

A papír használatának csökkentése mellett remek alternatíva az újrahasznosítás.

Az újrahasznosított papírból füzet, könyv, de a legegyszerűbb háztartási dolgok, például tojástartó, wc-papír guriga, kartonpapír készül. Sőt a legújabb trend, hogy bútor gyártanak belőle! A Terbe Design Company a hullámkarton előnyös tulajdonságait kihasználva Törökbálinton évek óta készít lakberendezési, irodaberendezési tárgyakat, melyek otthonokat, irodákat varázsol barátságosabbá, na meg persze ököv!

MIT SZABAD ÉS MIT NEM?

A papírnak alapvetően két fajtája létezik: a kartonpapír, amelybe a háztartási gépeket csomagolják, illetve a vegyes papír, ahová az újság, jegyzetpapír, szórólapok tartoznak.

„Klasszikus kérdés a használt zsebkendő. Sokan úgy vannak vele, hogy az is papírhulladék, ami valóban igaz, de már szennyezett, így feldolgozásra nem tud kerülni” – árulta el Griger Martin, a székesfehérvári Continus Nova Hulladékgazdálkodási és Vagyonkezelő Kft. kereskedelmi vezetője.

Meglepő, de a tejcsdoboz szintén a NEM kategóriába tartozik! Ez úgynevezett társított hulladék, tehát a külseje papír, míg belseje fém. De akkor hova kerüljön? „A műanyagba” – javasolja a szakértő, mivel innen egyszerűbb kiválogatni. Az itthon elhasznált italoskartonok jellemzően Lengyelországba kerülnek, ahol ezeket újrahasznosítják. Na és a pizzásdoboz? Griger Martin azt javasolja, inkább a

kommunális (vagyis háztartási) hulladékba dobjuk, mivel legtöbbször zsíros, ketchupos lesz, amely nehezen tisztítható.

Összefoglalva, papírhulladékba kerülhet az újságpapír, a hullámpapír, a kartonpapír, az irodai/iskolai papírhulladék, a szórólap, a reklámújság és a telefonkönyv. Egyszóval minden papír, ami nem szennyezett ételmaradékkal, festékkel, illetve vegyszerrel.

MI TÖRTÉNIK A PAPÍRRAL EZUTÁN?

A szelektíven gyűjtött papírt szétválogatják és bálákba rendezik. Így szállítják a papírgyárba, ahol pépesítik és elsősorban hullámkartont állítanak elő belőle. Ebből készül a kartondoboz, amibe termékek millióit csomagolják. De hulladékpapírból

lehet újra papírt is előállítani, mely fénymásolóba, nyomtatóba nyugodtan tehető, sőt, ha a cég különös figyelmet fordít a környezetvédelemre, borítékjait is lecserélheti.

ÚJRAHASZNOSÍTÁS HÁZILAG!

A tisztajövő.hu weboldal összegyűjtött néhány hasznos tanácsot, hogyan használd fel otthonodban a főlölegessé vált papírt.

Mondjuk **tisztíts vele ablakot!** A puha újságpapír remek az ablaküveg megpucolásához, és még vegyszer sem kell hozzá. Vagy rozsdássá vált tárgyait kifényesítéséhez is kiváló eszköz.

Bélelj vele! Használj papírt, ha valami törékeny dolgot akarsz becsomagolni, amely ugyanúgy funkcionál, mint a műanyag pukkanós csomagolóanyag.

Érlelj gyümölcsöt! A kemény alma, barack vagy bármilyen gyümölcs gyorsabban puhára érik, ha papírba csomagolod. **Vagy csomagolj bele ajándékot!** **Vagy használd alomnak!** Én a tengerimalacom alá is gyakran teszek újságpapírt, hogy tisztán tartsam állataim ketrecét.

MIÉRT MENŐ SZELEKTÍVEN GYŰJTENI?

Egy tonna újrahasznosított papír 17 fát ment meg, hat hónapra elegendő elektromos áramot biztosít egy átlagos családnak, 3 köbméter szeméttől kímél meg, 310 000 liter vizet spórol meg, 75%-kal csökken a légszennyezés, 43%-kal kevesebb energia kell az előállításához mint a „szűz” papíréhoz!

(Bihari Bernadett Luca)

SZABÓ BALÁZS:

„SZÁMOMRA EZ A ZENE, AZ ÉN ZENÉM”

A SZABÓ BALÁZS BANDÁJA NÉGY ÉVEL A FONOGRAM-DÍJAS ÉLET ELVITELRE CÍMŰ ALBUM UTÁN IDÉN KÉT NAGYLEMEZZEL IS JELENTKEZETT. AZ EGYEDI STÍLUSÁRÓL ELHÍRESÜLT ZENEKAR JELENLEG IS TURNÉZIK A RAJTAD FELEJTETT SZAVAIM C. LEMEZÉVEL ÉS OKTÓBER VÉGÉN JELENTETTÉK MEG A RADNÓTI VERSEMGEZENÉSÍTÉSEKET TARTALMAZÓ MEGLEPETÉSALBUMOT, A HASONLATOKAT. SZABÓ BALÁZS, AZ EGYÜTTES FRONTEMBERÉ ELÁRULTA, MILYEN BELSŐ ÜZENETEKET, EMBERI ÉRTÉKEKET SZERETNE KÖZVETÍTENI, HOGY KINEK MUTATJA MEG ELŐSZÖR A DALAIT, ÉS HOGY MILYEN ÉRZÉS ÚJRA RADNÓTI-VERSEKET ZENÉSÍTENI.

MI ALAPJÁN VÁLASZTOD KI A DALAIDHOZ A TÉMÁKAT VAGY ÉPP VERSEKET?

A saját szövegeimhez gyakran merítek inspirációt a mikrokozmoszomból és az olvasási utazásokból is. Apró víziókból, álmokból, gondolatokból születnek a dalok, amiket egy film leírásaként képzelek el. Ezek a kis filmek annyira élesek bennem, hogy színei és illatai vannak. Érdekes látni, hogy az emberekben ez hogyan csapódik le, mennyire másképp látják, ami nekem ennyire éles.

A versek mindig furcsa egymásra találások. Van olyan vers, ami nagyon tetszik, és szeretném megzenésíteni, de előfordul, hogy nem sikerül, vagy úgy érzem, hogy a zene, amit írtam, nem ad hozzá a vershez. Olyan is van, hogy elolvastva nem fog meg, és mire észbe kapok, már dudorászni kezdem, és a zenével együtt új értelmet nyer számomra. A versek nagyon régóta elkísérnek mindenhol, kezdetektől jelen vannak az életemben. Az első dalaim nagy része is megzenésített versek voltak: Juhász Gyula, Ady Endre, József Attila költemények. Van egy *Csöndkabát* című akusztikus estünk, amiken több költőtől is szemezgetünk a zenekarral, de volt már önálló Pilinszky estünk is, és most Radnóti Miklós van terítéken épp.

MILYEN LETT A HASONLATOK C. ALBUM?

Messze nem teljes. Vannak Radnóti versek a meglévők mellett, amiket megzenésítettünk, de nem kerültek rá az albumra és vannak olyanok is, amiket jó lett volna megzenésíteni, de még nem született meg a végleges verziója. Radnótinak is több korszaka volt, és persze lehetetlen lenne tizenegy versben összefoglalni az ő

teljes történetét, bármennyire is szerettem volna törekedni erre. Mindemellett egy nagyon kedves csobbanás, újramerítkezés ez a verseiben számomra. Remélem ez a személyes barangolás majd másoknak is adhat új lendületet, hogy újra elővegyék és forgassák Radnóti.

NÉGY ÉV UTÁN HOGYHOGY IDÉN KÉT ALBUMMAL IS JELENTKEZTETEK?

Nagyon izgalmas négy év volt, bár bevallom, nekem mindössze négy másodpercnek tűnt. Akárcsak a *Rajtad felejtett szavaim*, a Radnóti anyag sem csak egy-két hónap munkája, sok hónapot felemésztett, és rengeteg láthatatlan időt kellett törödni vele az írástól kezdve az összejátszásokig, majd a felvételekig. Azért is lehet, hogy a két nagylemez ilyen közel tud egymáshoz megjelenni, mert részben párhuzamosan dolgoztunk a két anyagon, közben az idő meg morzsolta kezeit.

MILYEN FOGADTATÁSA VAN A RAJTAD FELEJTETT SZAVAIM C. ALBUMNAK?

Most vagyunk a lemezbemutató turné közepén. Talán kevésbé reflektorfénytől terhes az útja eddig ennek az albumnak, de ennek örülök is, mert talán az ilyen lassabban folyó dolgok tovább fent maradnak, mint a viharos, hirtelen divatba jöttek. A beszélgetésekből és a koncertekből azt érzem, hogy a közönségünk nagyon szereti az új lemezt, és azt kapták, amit vártak. Én azt gondolom, hogy hangszerelesben és dalokban egy kicsit pimaszabb és bátrabb lett az album, de pont annyival léptünk egyet távolabb az előző lemezeinktől, hogy azért még megtartottuk a saját hangunkat.

Egyszóval vigyáznak rá a hallgatók és ez mindig egy nagy ölelés nekünk.

VAN KEDVENC ALBUMOD?

Először mindig az új a legkedvesebb, a legizgalmasabb, aztán meg a régiekből is annyit dolgozunk át, hogy ez mindig változik. Vannak hónapok, amikor rátalálok egy régi dalomra és újra végiggondolom, mennyire más volt az első verziója, és milyen érdekes, hogy mi lett belőle. Persze

vannak örök kedvencek, mint az *Apám a vadludakkal* című, ami édesapám miatt nagyon fontos dal számomra. Mindegyik a gyerekem, így nehéz kiemelni csak egyet-kettőt. De szerencsére nincs olyan album, vagy dal, amire azt mondanám, hogy kár, hogy rákerült a lemezre, vagy kár, hogy annyi évet foglalkoztunk vele – mindegyik őszinte lenyomata az akkori történéseknek.

KINEK MUTATOD MEG ELŐSZÖR A DALAID?

Gyerekkoromban édesanyám volt az, akinek megmutattam, hihetetlen segítőkész mind a mai napig, aki mindig a jót keresi mindenben.

VANNAK FŐ GONDOLATOK, AMIKET SZERETNÉL KÖZVETÍTENI A HALLGATÓID FELÉ?

Igyekszünk alapvető emberi értékeket életben tartani. Szándékos kakaskodás nincsen bennünk, hogy mindenképp meg akarjuk váltani, vagy változtatni a világot, hiszen mi is itt élünk az összes csodával és rossz dolgaival együtt. A dalaink is ezekről a szomorúságokról, boldogságokról szólnak. A zenénkkel, működésünkkel olyan dolgokat szeretnénk közvetíteni, amelyek esetleg példamutatók lehetnek másoknak. Sok, régen magától értetődő érték vált szinte

HOL SZERETSZ DALOKAT ÍRNI?

A lakáson belül van egy szobám, ami csak az enyém. Nagyon csendes kis kuckó fotellal és íróasztallal, rengeteg könyvvel és hangszerral. Általában az utolsó hetek, hónapok ott zajlanak, ott véglegesítem a jegyzeteimet, mielőtt próbatérenbe vonulunk. De az ihlet, az apró ötletek bárhol rátalálnak az emberre: villamoson, úton, rohanás közben. Tele van a telefonom jegyzetekkel, sok kis füzetem van a kocsiban is. Van, hogy egy benzinkúton megállva két koncert között eszembe jut egy szófordulat, egy ábránd, és azt igyekszem feljegyzetelni. Szívesen írok és olvasok kávézókat teraszán is, meg a szobám csöndjében is.

HOGY ALAKULT KI EZ A SAJÁTOS ZENEI STÍLUS?

Sokáig kénytelen voltam egy szál gitárral csendes kolipincékben, vagy éppen nagyon hangos kocsmák sarkában játszani. Sokféle iskolát jártam így ki. Színes világot ismertem meg a bábszínházban is, amikor aktív bábszínészként dolgoztam és az utcaszínházban is. Sokat hegedültem gólyalábon és muzsikáltam előadászenét élőben, vagy épp táncszínházban énekeltem hajnalig. Ennek köszönhetően is tudok máshogy nézni a zenélésre, ami számomra egy kicsit előadás is, koncert is, ami rengeteg lehetőséget rejt magában – sokkal többet, mint amikor az emberek „csak” egy koncertre gondolnak. Nagyon sokféle zenét hallgatok, szeretek is, és sosem féltem átlépni a stílusok közti határokat, mert számomra ez a zene, az én zeném, így hallom belülről.

GONDOLTATOK RÁ, HOGY UGYANEKBBEN A STÍLUSBAN, DE MÁS NYELVEN ZENÉLJÉTEK?

Amikor külföldön játszottunk, persze felmerült a kérdés, hogy mennyire akarunk mi akár angolul, vagy egyéb nyelven énekelni, de azt hiszem, és úgy is tapasztaltuk, a külföldi hallgatóság is kíváncsi az anyanyelvünk lüktetésére, dallamára, és a „közérthetőség” nem feltétlenül szempont, vagy nem annyira fontos.

A *Hétköznapi* című dalunkat például megcsináltuk franciául, ami egy izgalmas kihívás volt a stúdióban. Mondjuk úgy, hogy van néhány kísérlet arra, hogy más nyelven is énekeljünk, de ennek a gerincét és húsát a magyar nyelv adja, és az is fogja adni, hiszen számunkra ez az anyanyelv a muzsikálás és éneklés legtermészetesebb kifejezési formája.

(Szalai Boglárka)

Manapság először a kedvesemnek, a zenekarnak és a menedzseremnek szoktam megmutatni. Aztán ahogy elkezdünk vele a stúdióban dolgozni, természetesen egyre több embert avatunk be – kíváncsiak vagyunk mások véleményére is, más megvilágításokra. Persze, a legfontosabb, hogy elsősorban nagyon bízzon az ember abban, amit ösztönösen ír, aztán meg ügyesen kell sáfárkodni a sok meglátással, ötletezéssel.

semmivé, én igyekszem közvetíteni az otthonról hozott, a szüleimtől kapott családi értékeket, normákat – egymás iránti tisztelet, elfogadás, becsület, együttérzés, önzetlen segítség és szeretet –, szeretném hinni, hogy sikerül is tovább adnom a közönségnek. Ezek nincsenek szigorúan kimondva, de ha ezeket a ki nem mondott, de pontos gondolatokat érzik az emberek, akkor már meg is történt az, amiért érdemes zenélni.

Hogyan NE legyünk közúti baleset áldozatai?

SÖTÉTEDIK. A BICIKLIS GYORSAN HAZA AKAR ÉRNI. ISMÉT ELFELEJTETTE MEGCSINÁLTATNI A LÁMPÁJÁT, ÉS ALIG LÁT EBEN A SZÜRKÜLETBEN. „NA MINDEGY. MAJD HOLNAP” – GONDOLJA. GYORSAN TEKER, MERT FÁZIK. AZ EGYIK ÚTKERSZTEZŐDÉSNÉL HIRTELEN EGY SZÜRKE AUTÓ JELENIK MEG. A BICIKLIS LE AKAR FÉKEZNI, DE MÁR KÉSŐ. NAGY CSATTANÁS HALLATSZIK. AZ AUTÓS MEGSEMMISÜLVE ÜL A KORMÁNY MÖGÖTT. „NEKI VOLT ELSŐBBSÉGE, DE LE KELLET VOLNA LASSÍTANIA” – DÖBBEN RÁ. MÁR KÉSŐ, MEGTÖRTÉNT A BAJ.

Ismerős? Bármikor, bárkivel megtörténhet hasonló. Most, hogy egyre rövidebbek a nappalok, fokozottan figyelniük kell a megfelelő világításra. Erre hívja fel a figyelmet a rendőrség *Látni és látszani* kampánya idén október 17-től december 7-ig. Erről a kezdeményezésről, és fontos közlekedési tanácsokról olvashattok az alábbiakban. Berzai Zsolt címzetes rendőr alezredes, az ORFK Balesetmegelőzési Osztályának megbízott osztályvezetője, az ORFK-OBK főtitkára volt segítségünkre.

MI IS EZ A KAMPÁNY?

A rendőrség szeretné, ha a rosszabb látási viszonyok ellenére is csökkenne a közúti balesetek száma. Ezért partnereivel együtt kivételes lehetőséget nyújtanak minden közlekedőnek, legyen az gyalogos, kerékpáros vagy autós. A program két alappillére épül: az egyik, hogy a közlekedők ellenőriztessék a látásukat. Ezt a partner

optikákban a kampány ideje alatt ingyenesen megtehetik. A másik, hogy ellenőriztessék a járműveik világítását, jelzőberendezéseit, gumibroncsait. Ezeket szintén díjmentesen nézethetik meg a programban résztvevő szervizekben. Mindenki megtalálhatja a lakhelyéhez legközelebb lévő szolgáltatókat a latnieslatszani.hu oldalon. Mind az optikákban, mind a szervizekben folyamatosan várják a programban résztvevőket. Nekik előzetes bejelentkezés után szakmai ellenőrzést és tanácsokat adnak a szakértők.

A rendőrség bízik abban, hogy minél többen használjuk ki a lehetőségeket, amelyeket a kampány ad, hiszen a látásunk révén jutunk hozzá a legtöbb információhoz a közúti közlekedésben. Sok balesetet kerülhetünk el, ha korrigáljuk a rossz látási viszonyokat, illetve felkészítjük a járműveket a csapadékos, őszi, téli időre.

HA BICIKLIVEL KÖZLEKEDÜNK, A LÁMPA ELENEDHETETLEN. DE MILYET VEGYÜNK?

A diákság többsége kerékpározik, nekik érdemes olyan biciklit venni, amelyen az összes tartozék megtalálható. A rendőrségnek van egy *bringamax* nevű programja is, amelynek az a célja, hogy minden eladott „paripán” meglegyenek az kötelező tartozékok. Ezt a kerékpáron lévő matricával jelzik. Ha olyat veszünk, amelyen hiányos a készlet, mindenképp pótoljuk. Nagyon fontos a megfelelő fényerejű lámpa. Nemcsak azért, hogy mások időben észrevegyenek minket, hanem hogy kiszűrjük az úthibákat, és kikerüljük őket.

JOBB FÉLNI, MINT MEGIJEDNI

A rendőrség azt javasolja, hogy ne csak a kötelező, hanem az ajánlott felszereléseket is vegyük meg. A csengőn és lámpán túl a láthatósági mellényt is használjuk, főleg sötétedéskor, lakott területen kívül. A biciklis baleseteknél sajnos általános a fejsérülés. Ezt könnyen elkerülhetjük, ha bukósisakot hűzünk. Ezek nem nagy dolgok, de az adott pillanatban akár életet is menthetnek. Nem biztos, hogy balesetet szenvedünk, de bölcsőbb felkészülni a legrosszabbra.

MÉGIS MIRE SZÁMÍTHAT AZ A KERÉKPÁROS, AKI VILÁGÍTÁS NÉLKÜL INDUL ÚTNAK, ÉS ÖSSZETALÁLKOZIK EGY RENDŐRREL?

Egy figyelmeztetéssel is megúszhatja, de akár szabálysértési feljelentést vagy helyszíni bírságot is kaphat. De fontos tudatosítanunk, hogy a rendőrségnek a büntetés csak egy eszköze, sosem lehet a célja. A rendőrségnek az a fontos, hogy a közlekedők a saját és mások biztonsága érdekében betartsák a szabályokat. Az már régen rossz, ha valaki azért használ lámpát, vagy nem telefonál vezetés közben, mert fél a szankcióktól. A szabályok nem ellenünk, hanem értünk vannak.

FONTOS, HOGY MINDENKI ÉPSÉGBEN HAZAÉRJEN

A közlekedésben az autósoknak kell fokozottan figyelniük a kerékpárosokra és a gyalogosokra, hiszen az autósoknak van jogosítványuk, ők vizsgáztak le a közlekedési szabályokból, míg a kerékpárosok vagy a gyalogosok nem biztos, hogy tisztában vannak ezekkel. (Bár nekik sem ártana egy kis alapismeret a KRESZ-ből). A közlekedésben résztvevőknek partnerként kellene egymásra tekinteni, nem útakadályként.

A balesetek nagy százalékában ugyanis a „gyengébbek”, a gyalogosok, biciklisek és a motorkerékpárosok sérülnek meg súlyosan az autósok türelmetlensége vagy szétszórtsága miatt. Legyünk körültekintőek, hiszen ha kiszállunk a kormány mögül, mi is ki leszünk szolgáltatva a járműveknek!

NEED FOR SPEED

A sebességkorlátozásokra mindig figyelniük kell az autósoknak, hiszen ha túllépik, az komoly bírságot von maga után. A rendőrség honlapján sokáig kinn volt azoknak a helyeknek a listája, ahol a rendőrök mértek. Sokan viszont visszaéltek ezzel, és az ellenőrzött szakaszokon kívül jóval túllépték a sebességkorlátozást. Emiatt döntött úgy a rendőrség, hogy nem közölnek semmilyen listát, bárhol, bárkikor mérhetnek, akár civil autókban is. Nem írja elő jogszabály, hogy a közlekedők számára jól látható helyre kell tenni a mérőműszert, ezért azt mostanság rejtve is használják, ami egyébként nemzetközileg elfogadott gyakorlat. Ezek a változtatások elsősre

drasztikusan hangzanak, de az emberek sokkal körültekintőbbek lettek, csökkent a gyorshajtások és a balesetek száma is.

NE SZÓLJ SZÁM, FÁJ MAJD FEJEM!

Nemcsak a rendőrök, a média és a vezető akadályozhat meg egy autóbalesetet, hanem az utas is. Merjünk szólni, ha a sofőr ittas állapotban akar vezetni, telefonál, vagy csetel, miközben az utat kellene néznie. Ezekben az esetekben nemcsak saját életével, de a miénkkel és másokéval is játszik. Sokan úgy gondolják, hogy *Ááá, velem úgysem történhet meg*, és nem törődöm stílussal legyintenek. Pedig de, igenis megtörténhet! Remek példa erre egy nemrég történt baleset, amikor egy

román állampolgár élőben közvetítette a Facebookon a saját és utasai halálát. Egyik társa vagy nézője sem figyelmeztette, hogy helytelen és veszélyes az, amit csinál. Ők nem hibásak a történetekben?

A jogosítvány megszerzésével felelősséget is vállalunk magunk és embertársaink biztonságáért, ezt ne felejtjük el! Az utasoknak pedig, ha nem is jogi, de erkölcsi felelőssége, hogy felhívják a vezető figyelmét a szabálytalanságaira. Mindannyiunk közös érdeke, hogy redukáljuk a közúti balesetek számát. Bölcsébb óvatosan vezetni, mint nagy összegeket fizetni, vagy egy életen át lelkiismeret-furdalással élni, mert egy súlyos baleset okozói lettünk.

(Pap Rebeka)

Egy kellemes vasárnap

AZ ELŐZŐ CIKKÜNKBEN EGY SZABOLCSI ALMAKOMPÓTOT MÁR SIKERESEN HUNGARIKUMMÁ TETTÜNK, MOST SZERETNÉNK AZT MEGNÉZNI, HOGY MI A HELYZET A MÁR MEGLÉVŐ ELEMekkel A HUNGARIKUMOK HOSSZÚ LISTÁJÁN. GASZTRO-KULTÚRA TÚRÁRA INDULUNK A KÉPZELETBELI SZABOLCSI CSALÁDUNKKAL.

Wimmerék egy hattagú család, a vasárnap mindig az evésé és a kulturális programoké. Mint minden reggel, ha tehetik, közösen reggeliznek, most sincs ez másként.

A gyerekek, Dani és Eszter már a reggelihez készülnek elő, amit Anna, az anyukájuk tesz eléjük. A reggeli nem lehet más, mint egy **pár debreceni kolbász**. Ez nem csak egy egyszerű főznievaló kolbász, ez „A” kolbász. Pirosas-narancsos színe, fűszeres illata az összes létező ízlelőbimbó működését beindítja. Aki kevésbé türelmes – mint mondjuk Dani –, és belevágja a villáját, mehet is átöltözni, hiszen a debreceni bőre alatt lapuló kenyérhívogató szaft fröcsköl. Eszter leginkább semmit sem szeretne enni, mert beteg. Anna ezért minden nap **Béres Cseppet** ad neki, ami már 1972 óta felel az immunrendszer megfelelő működésért. Dr. Béres József azért alkotta meg ezt a nyomelemekben és vitaminokban gazdag oldatot, hogy az immunrendszerünket eddze vele, hogy

azok akár a daganatos betegségeknek kialakulásának is ellenálljanak. Eszter emellé **magyar akácmézes alföldi kamillateát** iszik, tudja ő is, hogy ez a legjobb a megfázásra. A **magyar akácméz** az egyik legtisztább méz hazánkban, magas a cukorfoka, így nem kristályosodik ki, és nagyon szépen csökkenti a köhögési ingert. István, Anna

férje minden egyes apró falatot kiélvez. Az ő kedvence a zsírjában kisült **libamáj**. A libát Ági mama hízlalta fel, a májat is ő készítette – ehhez pedig komoly szakértelem kell.

A reggeli után Eszter fogja is a kabátját, és elindul megetetni az állatokat. Ahogy kilép az ajtón, rögvest két nagy, fekete szempárral és egy „sárkupaccal” találja szembe magát.

Ő Jupiter, a fajtatiszta **puli**. Eszter nem is lehetne boldogabb, mikor a hosszú szőrű, összerasztódott kutya az ölébe ugrik. Régen e kutyák értéke felért egy marháéval, hiszen sok dombormű ábrázolja ezt a kutyát különböző templomok falán, mint örkutya és pásztorkutya. Eszternek abban segít, hogy a libák rendben legyenek, és ne kószáljanak el.

Eközben a konyhában is folyik az élet: a család kirándulni indul a **Hortobágyra**, ezért Anna és Ági mama útravalót csomagol. A gyerekek **PICK téliszalámit** kapnak. A Szegeden gyártott felvágott különlegessége, hogy szigorú recept határozza meg, milyen húsból hány százalék kerülhet be a késztermékbe. Apropos, miért hívják téliszaláminak? A válasz összefügg Szeged mikroklimájával. Ahhoz, hogy a húsok megfelelő mértékben érjenek össze, szárazság és megfelelő hőfok kell. Télen Szegeden alacsony a páratartalom, ezért a húsok össze tudnak érni anélkül, hogy a nedvesség megpenészesítene őket.

A Csabai nem tartalmaz fekete borsot és meghatározott az átmérője. A Gyulai csak Gyula térségben készíthető. A többszörös világkiállítás-győztes kolbásznál kikötés, hogy nem penészes, illetve bükkfa füstön érlelődik. Nem is kérdés: ezek kerülnek Jani papa szendvicsebe. Az indulás előtt Jani papa elvégzi szokásos rutinját: lehúzza egy kupica **törkölypálinkát**. A **pálinka** elnevezést Magyarországon kívül csak 4 osztrák település használhatja. Ennek a pálinkának sajátossága, hogy a már lepréselt szőlő héja és kemény anyaga szolgál cefreként. Ági mama egy házi főzésű, kecskeméti kajszibarack pálinkát választ az induláshoz.

Az autóban Dani az előző napi házibuliról mesél és arról, hogy egyetemi szaktársaival **Unicumot** ittak. A világhírű gyomorkeserőről szóló legenda szerint II. József udvari orvosa (aki a Zwack család leszármazottja volt) készített egy több gyógynövényből álló gyógyszert, amit az uralkodó csak úgy aposztrofált, hogy „das ist ein Unicum” – az az „ez egyedülálló”.

is sokszor piritotta meg először öntöttvas lábosban a birkahúst, majd csak utána kezdte el fűszerezni – ez a pörkölt sajátossága.

Ebéd után Anna és István **Tokaji Aszút** ittak. Ez Anna egyik kedvence, mert egy zamatos desszertbor, ami nem mesterségesen cukros. A tokaji borvidékre jellemző egy gombafajta, mely megtámadva a szőlőt a nedvességet kiszipolyozza, ugyanakkor a cukrokat és ásványi anyagokat meghagyja, így válik az ebből készülő bor édessé. Jani papa fröccsözik. Egy jó **fröccs szikvízből** készül, aminek neve egy tévedésből ered, hiszen szódavíz készítéséhez felhasználta szén-savat tévesen a szikszóval azonosították. A fröccs Fáy András főtí pincéjében született, ahol Jedlik Ányos, a szódavíz nagyipari felhasználásának feltalálója és a szódásüveg megalkotója a bor erősségét egy kis szódavízzel enyhítette. A fröccs elnevezést a szintén jelenlévő Vörösmarty Mihálynak köszönheti, aki később a Főtí dalban így irt az italról: „fölfelé megy a borban a gyöngy”.

A klíma nem csak a Pick szalámi esetében kulcsfontosságú, a **Herz szaláminál** is. Herz Ármin hajós munkái során kitapasztalta a Duna hűtő hatását, ezért telepítette a Herz gyárat a Duna partjára. Jani papa gyerekkorát ugyanakkor más idézi elő: a **Csabai vastag- vagy a Gyulai kolbász**.

Délután a család egy útszéli vendéglőben ebédelt. Anna **bajai halászlévet** kért. Nem véletlen, hiszen a bajai halászlé különlegessége az, hogy van benne tészta. Eszter **szegedi halászlévet** kért, aminek hozzáadott fűszereiben megtalálható a **makói hagyma**. Tudtad, hogy a makói házak tetejének frontján lyukak láthatóak? Régen a világhírű makói hagymát a padlásán szárították, azok a lukak feleltek a levegőztetésért. A tiszai hallében különlegesség az is, hogy **Szegedi paprika** szolgál alapfűszerként. Ez élénk színt ad az ételnek, sőt szárítási módja is egyedülálló: felfűzve szárítják a napon, csakúgy, mint a **kalocsai paprikát**. Dani, ha teheti, kihagyja a halászléveket, így ő a jó gazdag **gulyáslevesre** esküszik, csak úgy, mint nagyapja. Ez a leves egy hígabb pörkölt alapjain nyugszik. Dani egy picit paprikásabban szereti, így **Piros arannyal** fűszerezi ezt. 1963-óta ezzel fűszereznek, hiszen a nyers paprika zamatát adja vissza ez a termék. Jani papa ennek erős változatát, **Erős Pistát** kanalaz a levesébe – ettől az arca hasonlóképp pirul ki, mint maga a leves. Anna mama leves helyett nosztalgikusan tekint a **karcagi birkapörköltjére**. Ő maga

A vendéglőből egyenesen a Hortobágyi Kilenclükü hídhöz mentek, ahol **szürkemarha** gulyát is láttak. Eszter ezt a programpontra várta a legjobban, hiszen ámulatba ejtette az óriás szarvú szürkemarha. Ennek jellegzetessége, hogy testfelépítése egy tulokhoz hasonlít, a fiatal egyedek egészen fehérek, míg idősebb társiak a már-már feketés színbe hajlanak át, és szemük körül egy-egy sötétebb karkikát lehet észrevenni.

Jani papa már tudja a következő gasztrotúra célpontját is: legközelebb elmennek a **Gundel étterembe Gundel palacsintát** enni! Egy jó **Egri bikavért** fogunk inni hozzá! Az este sem telt eseménytelenül: István névnapja alkalmából a család felbontott egy **Törley** pincészetből származó **pezsgőt**. A pezsgő a Neszmély területéről származik, amely különleges klímája miatt remek szőlőt terem.

Ha még nem jöttél rá, a Wimmer család csupa-csupa hungarikumot fogyasztott, evett-ivott, látogatott ezen a vasárnapon. A hungarikumok nemzeti kincseink, melyek bizonyítékok arra, hogy mennyire gazdag a nemzeti kultúránk.

(Kobl Adrienn)

Pénzmosás speciális tisztítószerekkel

A TISZTESSÉGTELEN, TÖRVÉNYTELEN MÓDON SZERZETT PÉNZBŐL TŐKE FEJLŐDIK, AMI EGYRE GYARAPSZIK, EZÁLTAL A HATÓSÁGOK SZEMÉBEN EGYRE GYANÚSABB LEHET. A BŰNÖZŐK EZÉRT MEGPRÓBÁLJÁK MENTENI A MENTHETŐT ÉS PRÓBÁLJÁK „TISZTÁRA MOSNI” A PÉNZT, AZAZ EGY LEGÁLIS EREDETET KREÁLNAK A PÉNZNEK. EBBEN A HÓNAPBAN A PÉNZÜGYES ROVATUNKBAN A PÉNZMOSÁST JÁRJUK KÖRBE, A TÉMÁBAN PEDIG BALOGH LÁSZLÓ HELYETTES ÁLLAMTITKÁR SEGÍTETT NEKÜNK ELIGAZODNI.

Alapvetően pénzmosásnak minősül minden olyan folyamat, ahol a pénz nem törvényes forrásból származik, ugyanakkor valamilyen módon a legális eredet látszatát kívánják kelteni. A pénzmosás szó Al Caponétól származik, aki Chicagóban működtetett bűnszervezetéből úgy mosta tisztára a pénzét, hogy aprópénzt elfogadó mosodákat üzemeltetett. Így arra a pénzre, aminek korábban nem tudott számot adni a forrásáról (mert bűncselekményből származott), ezután mondhatta, hogy a mosoda bevétele, így teljesen szabályos. Balogh László elmondása szerint „a legdurvább krimikből ismert bankrablásokon kívül sokkal szofisztikáltabb úton is lehet bűnös pénzhez jutni, többek közt egyszerű csalással, internetes hackeléssel, sikkasztással. A gazdasági bűncselekmények széles skálája

rendelkezésre áll ahhoz, hogy az abból szerzett pénz tisztára mosására legyen szüksége a bűnelkövetőknek.” Lényegében minden gazdasági bűncselekményből származó pénz „piszkos” ezért igyekeznek ezeket az elkövetők „kifehéríteni”.

Mint minden ártalmas dolgot, így a pénzmosást is igyekeznek a társadalom és a hatóságok kordában tartani és megnehezíteni. A pénzmosás alapvető technikája egy nagy összegnek a szétaprózása, majd több bankon és országon keresztül utaztatása. Ezeket a kisebb pénzeket a strómanok számláin őrzik egy ideig, majd egy adott időben a visszagyűjtik tőlük a kihelyezett tételeket, és a teljes összeget visszajuttatják eredeti gazdájához. Ez akár banki átutalással is történhet, ugyanakkor

Balogh László elmondta: ez a módszer az utóbbi időben egészen megnehezíti a bűnözők dolgát, hiszen a jogalkotók szigorú szabályozással igyekeznek akadályozni a pénzmosást. Ez a bankokra nézve alaposabb ügyféllenőrzést és átvilágítást, valamint bejelentési kötelezettséget is jelent. És hogy kik a strómanok? Olyan egyszerű megbízottak, akik valójában nem a saját pénzüket kezelik, hanem más (a személyazonosságát felfedni nem akaró) ember helyett járnak el csekély fizetség ellenében. Mindeközben az üzletfél számára úgy tűnhet, a stróman a valódi partner.

„A bankoknál nem véletlenül kell a túlzottan tűnő adminisztrációval járó ügyintézkedést végigcsinálnunk, a bankok ezzel az intézkedéssel is arra törekednek,

ÚJ IDŐSZÁMÍTÁS A PÉNZÜGYI OKTATÁSBAN

2017-TŐL A KORMÁNY EGY IGAZÁN SOKRÉTŰ PROGRAMOT DOLGOZOTT KI A PÉNZÜGYI TUDATOSSÁG NÖVELÉSÉRE. HOGY MIÉRT? AZÉRT, HOGY DIÁKOK NE IJEDJENEK MEG, HA A KAMATOS KAMATRÓL HALLANAK, ÉS BE TUDJÁK OSZTANI A ZSEBPÉNZÜKET, MEGTANULJANAK A PÉNZSEL OKOSAN BÁNNI.

Varga Mihály pénzügyminiszter 2018. október 15-én adta át a Debreceni Egyetem Fintelligence Pénzügyi Oktatási Centrumot, ami egy országos hálózat második központja. Ezekben a közösségi terekben a diákok – legyenek általános iskolások, vagy épp egyetemisták – interaktív módon ismerkedhetnek meg a pénzügyi alapfogalmakkal, pénzügyi intézményrendszerrel. Az első ilyen intézményt Miskolcban nyitották meg, a

következőt pedig Pécsen tervezik. A kormány célja, hogy minden egyetemi nagyvárosban, és a fővárosban több helyen is ehhez hasonló közösségi oktatatóközpontok nyíljanak.

A tavalyi évben kezdődött és egészen 2023-ig tartó „Okosan a pénzzel!” Kormánystratégia egyik fő célkitűzése, hogy a közoktatásba bevezesse a pénzügyi alapismeretek tantárgyát, hogy akár két másodfokú egyenlet megoldása között a hitelignéllyel kapcsolatos tudnivalókkal is

megismerkedhessenek a diákok. Varga Mihály pénzügyminiszter kiemelte: erősíteni kell a családok tudatos pénzügyi tervezését is, és az idősebb korosztály ismereteit is bővíteni kell. A tárcavezető felhívta a figyelmet, hogy az egyik legfontosabb cél a modern pénzügyi ismeretekre legfogékonyabb korosztály, a felsőoktatásban tanulók elérése. Ennek kiváló eszköze a Fintelligence Pénzügyi Edukációs Hálózat, ahol élményalapú ismeretátadással vezetik be a hallgatókat a pénzügyek világába.

hogyan megakadályozzák/megelőzzék a lehetséges pénzmosást” – tette hozzá Balogh László. Nemzetközi szinten is nagyon erős összefogás működik a gazdasági bűncselekmények kiszorítása érdekében. A párizsi székhelyű OECD-nek (Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet) Magyarország 1996 óta tagja. Ez a szervezet felelős többek közt azért, hogy különféle illegális adóelkerülést figyelemmel kísérjen, nem csak az EU-n belül, hanem globális szinten is. Sajnos bebizonyosodott, hogy a pénzmosási cselekmények sok esetben terrorizmus finanszírozásával is összekapcsolhatóak, gondoljunk csak a 2001. szeptember 11-i New Yorki terrortámadásokra.

Balogh László kiemelte, „fontos azzal számolni, hogy nehéz egy olyan tökéletes

rendszert kialakítani, ahol nem lesz rés a pajzson, ugyanis a bűnözők sokszor fél lépéssel már előttünk járnak, ugyanakkor nagyon fontos, hogy nemzetközi szinten működik az összefogás és a tapasztalatcsere, így a rendszer folyamatosan fejlődik. Szerencsére a pénzmosás már egyre kockázatosabb és költségesebbé vált a hatóságok munkájának köszönhetően. Magyarországon a szabályozás kialakítása a Pénzügyminisztérium feladata, itt meg kell említenem a kockázatelemzés fontosságát, hogy mely területeken érhető tetten (ingatlanközvetítők, nemesfém-kereskedők, ügyvédek és közjegyzők, akiket a gyanús ügyletek bejelentése terhel).”

Ezek a folyamatok – még ha nagyon „filmbélinek” is tűnhetnek – a mi hétköznapi

életünkben is előfordulhatnak. Lehet gyanús az, ha egy nagy értékű adásvételénél egy összegben és készpénzben kérik vagy adják az összeget, és nem fogadják el az átutalást. Előfordulhat az is, hogy fiatalokat kérnek meg, hogy nyissanak bankszámlát, majd a valódi tulajdonos az interneten keresztül megváltoztatja a belépési adatokat úgy, hogy a fiatal a már saját neve alatt futó számlához hozzá sem fér, így nem is tudja nyomon követni a tranzakciókat.

„Fontos, hogy mindig tisztában legyünk azzal, hogy milyen pénzügyi mozgás történik a bankszámlánkon, és ha valami gyanúsát észlelünk, a bankunknak és a rendőrségnek is értesíteni szükséges” – emelte ki Balogh László.

(Kobl Adrienn)

AZ ISKOLAI BÜFÉBEN IS LEHET MÁR KÁRTYÁVAL FIZETNI!

NAGYON KÍNOS, HA EGY HIDEG, ESŐS DÉLELŐTT MEGKÍVÁNSZ A SULIBÜFÉBEN EGY FORRÓCSOKIT, DE NINCS KÉSZPÉNZ NÁLAD. UGYANAKKOR A BANKKÁRTYÁDON VAN FEDEZET. MILYEN JÓ CSAK HOZZÁÉRINTENI A KÁRTYÁDAT A TERMINÁLHOZ, MINTSEM LEMONDANI A LÉLEKMELEGÍTŐ NEDŰRŐL, UGYE?

A készpénzforgalom biztonságos áramlása és a készpénz visszaszorítása érdekében, és a diákság pénzügyi tudatosságának növelésére a Pénzügyminisztérium elindított egy „Készpénzkímélő iskolák” pilotprogramot, amelyhez idén először 15 középiskola csatlakozhatott. A Pénzirányítú Alapítvánnyal, a Mastercarddal és a Deloitte-tal közös kezdeményezés célja az előbbieken túl, hogy egyszerűsítsék és gyorsítsák az iskolában a fizetést. A programban a Pénzügyminisztérium – a szolgáltatók (bankok) közreműködésével – egy pályázat keretében POS-terminálok kihelyezését vállalta. Ezen kívül olyan

internetes felületeket fejlesztenek ki, ahol akár a tankönyvrendelés és fizetés, illetve az ebédpénz befizetése is megvalósulhat. Nemcsak könnyebb, de egyszerűbb, biztonságosabb és pénzkímélőbb is ez a rendszer. A „Készpénzkímélő iskolák” program amellet, hogy lehetővé teszi a fizetési folyamatok egyszerűsödését az iskolákban, a diákoknak olyan komplex tudást is ad, ami segíti őket a pénz világában való eligazodásban is.

Varga Mihály hozzátette: hogy a fiatalok már iskolás korukban megismerkednek

a pénzügyi alapfogalmakkal, és a gazdasági világ e szegmensével, annak a hozzádéma, hogy sokkal tudatosabban fogják kezelni a pénzügyeiket felnőtt korukban, illetve képesek lesznek arra, hogy az esetleges csapdahelyzeteket hamarabb észrevegyék, és elkerüljék.

Hogyan ismerd fel a zaklatást és a zaklatót?

VOLT MÁR, HOGY ÚGY ÉREZTED, ZAKLATNAK? HOGY VALAKI ANNYIRA RÁD ERŐLTETTE A TÁRSASÁGÁT, HOGY AZ MÁR ZAVARÓ VOLT? FOLYTON MEGSZÓLÍTOTT A CSETEN, PEDIG NEM IS BÁTÓRÍTOTTAD? VAGY VALAKI CIKI DOLGOKAT ÍRT RÓLAD AZ OSZTÁLYCSOPORTBAN? FOLYTON NEVETSÉGESSÉ TETT ÉS KICSÚFOLT A KÖZÖSSÉGI OLDALON, PEDIG AZT SEM TUDOD, KI IS Ő? ÓVATLANUL KÜLDTÉL VALAKINEK EGY INTIMEBB FOTÓT MAGADRÓL ÉS MOST AZZAL FENYEGET, HOGY FELTESZI AZ INTERNETRE? EZEK MIND A CYBERBULLYING, AZAZ AZ ONLINE ZAKLATÁS MEGJELENÉSI FORMÁI. MA SOKAKKAL TÖRTÉNIK ILYESMI, ÉS NEHÉZ ELKERÜLNI AZT, HOGY TÉGED, EGY BARÁTODAT, TESTVÉREDET BÁNTSÁK, KIKÖZÖSÍTSEK ÉS CSÚFOLJÁK A VIRTUÁLIS TÉRBEN.

VÉKONY HATÁR A VALÓSÁGOS ÉS A VIRTUÁLIS KÖZÖTT

Létezik a valós térben, illetve az online térben megvalósuló zaklatás. Az elmúlt 20 évben (az internet intenzív térnyerésével, az okostelefonok terjedésével) egyre nagyobb kihívást jelent az internetes felületeken megjelenő zaklatás. Kovács Dorottya rendőr főhadnagy szerint ez azért veszélyes, mert az online térben folyamatos negatív impulzusok érhetnek téged, azaz az ilyesfajta zaklató elől nehéz elbújni. Ha a Facebookon, Instagramon, e-mailben, bármilyen online felületen zaklatnak, „becsukhatod az ajtót”, azaz letilthatod a fiókot. Ugyanakkor a zaklatód létrehozhat majd még egyet, és ha azt blokkolod, újra és újra új fiókot készíthet. A netes zaklatás mindenhol elér: a zaklató saját személyes terebébe, akár szobádba is beférkőzik a telefonodon, számítógépeden keresztül.

MI IS A CYBERBULLYING, VAGYIS AZ ONLINE ZAKLATÁS?

Az online zaklatás nagyon tág fogalom. Beletartoznak az ismerősök és ismeretlenek által küldött sértő üzenetek, képek, sokszor a sértettet megalázó helyzetben fotózzák le, és ezt terjesztik a közösségi oldalakon, vagy egy ártatlan képet átalakítanak kinos képpé. Létrehozhatnak lejárató célú oldalakat egy kiválasztott személyről, de akár a nevében is írhatnak másoknak – például egy fiókjához megtévesztően hasonló álprofilból. Tausz Katalin, az UNICEF Magyarország gyermekjogi biztosa szerint a magyar diákoknak a virtuális zaklatás „annál is

jobban fáj, mintha valóban megütötték volna őket.” Cyberbullyingnak a köznyelvben az online környezetben (pl. cseten, közösségi médiában, e-mailen, SMS-ben) tapasztalt zaklató magatartást nevezzük, ami általában fenyegető vagy megfélemlítő jellegű. Ilyenkor nem egy egyszerű vitáról vagy szóváltásról beszélünk, hanem szándékos bántalmazásról. A Kék Vonal Gyermekkrízis Alapítvány megfogalmazása szerint az internetes zaklatás alatt azt értjük, amikor valakinek (esetünkben egy gyereknek vagy fiatalnak) rendszeresen és sokáig kell elszenvednie sértő dolgokat másoktól az interneten vagy mobilon. Ez lehet a fiatal megalázása, fenyegetése, nevetségessé tétele, kiközösítése, lejáratása, negatív színben feltüntetése.

Nagy Enikő, a vous.hu szerzőjének története 2012 nyarán kezdődött. Elvesztette a felhasználónevét főiskolája elektronikus tanulmányi rendszerében, ezért segítséget kért egy fiútól, aki meg is oldotta problémáját. Később bejelöltte Facebookon, majd már beszélgetésük első órájában szexuális tartalmú üzeneteket küldött neki. Enikő igyekezett elhárítani, letiltotta, de a fiú új profilt készített. Amikor heteken keresztül válasz nélkül maradt, kinyomozta Enikő párjának nevét. A második tiltás után egy harmadik profilt is létrehozott. Hamarosan kiderült, hogy a titokzatos srác, akit a fiatal újságíró sosem látott, őt hibáztatta azért, mert nem volt szerencséje a párkapcsolatokban. A zaklató később elszégyellte magát, eltűnt, és nem készített újabb fiókot.

MILYEN IS EGY ONLINE ZAKLATÓ?

A rendőr főhadnagy szerint akkortól számíthat valaki online zaklatónak, ha nem ismeri fel, hogy a közeledésében hol a határ. A zaklatónak éreznie kell, mikor elég az, amit csinál, ha nem viszonzozzák érzéseit, szándékait, hagyni kell a sértettet tovább élni. Példa lehet erre a szerelmi zaklatás, amikor párod szakítás után nem pusztán hiányzik és még szeretnél vele kapcsolatot fenntartani, hanem az ő kérése ellenére is közeledsz hozzá. Például gyakran írogatsz neki, mintha még együtt járnátok, figyeled, folyton kommentelsz a képeihez, posztjaihoz, számonkéred, vagy megpróbálsz úgy „visszaszerezni”, hogy megfenyegeted, mondjuk azzal, hogy a kapcsolatokat alatt róla készült intim képeket közzéteszed a neten, ha nem békülsz ki.

Másfajta zaklatás, amikor egy csoporton belül vagy a csoport együtt, vagy egy hangadó kinézi egy társatokat magának, és csoportosan közösitik ki, csúfolják. Az internet és az okostelefonok kora előtt is nagy terhet jelentett egy gyerek számára, ha valamiért kipécézte magának valaki, vagy akár a közösség egy része vagy egésze. A folyamatos online jelenlét miatt viszont már sehol nem érezheti magát biztonságban, akit zaklatnak, hacsak le nem mond a virtuális közösségi térről (pl. otthon nem nézi meg az üzeneteit), de a zaklatás lehetősége így is nyomasztóan hat. Sorozatunk következő részében a csoportos zaklatást és az ellene való védekezést részletesen bemutatjuk.

A 12 éves Janka gyakran posztolt magáról fotókat a népszerű Instagramra. Egyszer követni kezdte egy harminc év körüli férfi, akivel Janka csetelni kezdett. Egy hét után a férfi azt írta, a nála évtizedekkel fiatalabb lánnyal tud a legőszintebben beszélni. A kislány hitt a férfinak, aki nemsokára kihívó képeket kért tőle, és azt írta, ha nem küld, akkor nem viselkedik felnőttként, és túlságosan gyerekes. A kérés nemsokára fenyegetéssé változott: a férfi azt ígérte, mindenkinek elküldi a lánytól korábban kapott félmegtelen fotókat. Janka rossz jegyeket kapott az iskolában, majd lebetegedett. Csak sokára mondta el félelmetes élményét szüleinek, akik végül rendőrségi feljelentéssel fenyegették meg a férfit. A zaklató ekkor letörölte magát a közösségi oldaláról.

Az online zaklatók nem szokták felvállalni arcukat, nevüket. Biztonságban érezhetik magukat az okostelefon vagy a monitor mögött, ismeretlenül, magukat lenyomozhatatlannak véelve rejtőznek álprofilok mögé. Így nem kell megélniük azokat a szociális fékeket, melyek a személyes kapcsolatok kialakításában gátolják őket. Azok az emberek, akik a valóságban esetleg nehezen, vagy egyáltalán nem tudnak kontaktust teremteni, az internet világában megtalálják „játzóterüket”. Szerencsére a hatóságoknak megvannak a módszerei arra, hogy beazonosítsák az elkövetőket, és ehhez akár az internet-szolgáltatókat is segítségül hívhatják.

Ha Te, vagy valaki a környezetemben krízishelyzetben van, hívja mobilról is a **116-123** ingyenes, lelki elsősegély számot!

A MEGFIGYELŐK SEGÍTHETNEK

Kovács Dorottya szerint óriási felelőssége van a megfigyelőknek is abban, hogy valakit tudnak-e tartósan zaklatni, vagy sem. Megfigyelő az, aki nem a zaklató vagy a sértett, de látja vagy tud a zaklatásról. A rendőr főhadnagy hozott egy személyes példát, ami az ő gimnazista éveiben történt.

Volt egy iskolatársa, aki kicsit más külsővel, személyiséggel rendelkezett, mint a többiek. Folyamatosan bántották, zaklatták, aminek köszönhetően mély depresszióba esett. Ebben a szituációban ő megfigyelő szerepben volt, de sosem mert szólni, nehogy ő is a sértett szerepébe kerüljön. Utólag már tudja, hogy tennie kellett volna valamit, most azt javasolná annak az iskolatársának, hogy szóljon valakinek, az édesapjának, az iskola igazgatójának, vagy menjen be a rendőrségre és tegyen feljelentést, mivel a zaklatás komoly, maradandó testi és lelki sérüléseket tud okozni. Ha visszamehetne az időben, saját magának azt mondaná, hogy merjen szólni a bántalmazóknak.

Mindenkinek lehet ilyen története. A valós életben megjelenő zaklatásnak mindig van tanúja, „megfigyelője”, és csak ritkán van, aki szót emel az áldozat mellett. Az online zaklatással már más a helyzet, ha nem egy közösség előtt történik (pl. csoportban, csoportos cseten), akkor csak a jelekből gyanakodhatsz arra, ha valakinek segítségére van szüksége. Ha azt érzed, hogy amit más tesz, az már nem vicces, és neked sem lenne kellemes, ha veled tennék, akkor már zaklatásról beszélhetünk. Ha ilyenkor nem szólsz, nem lépsz közbe és nem állsz ki a sértett mellett, akkor a hallgatásod támogatólag hat majd a zaklatóra és tovább bátorítja. Részben abban erősíti, hogy az áldozatával megtehet bármit, mert senki nem állítja le. Részben pedig abban, hogy a szótlán megfigyelők is tartanak tőle, vagyis újabb sértetteket pécézhet ki magának. Amikor a rendőrségen súlyosabb zaklatási ügyekkel találkozunk, a megfigyelők rendszerint azt vallják, hogy nem mertek szólni a sértett érdekében, mert a zaklatók csoportban követték el a bántalmazást, így félték, hogy ők is áldozattá válnak. A rendőrségnél ennek ellenére is azt tanácsolják, a sértettek és a megfigyelők is minden esetben forduljanak olyan felnőtthöz, akiben megbíznak.

Mindenképpen kérj segítséget a barátaidtól, a szüleidtől, a tanáraidtól, a testvéreidtől, ha pedig már eldurvult a helyzet, menjetek be a rendőrségre, és jelentsétek az elkövetőket! Továbbá nagyon fontos, hogy ha látod, hogy bántanak a környezetemben valakit, állj mellé! Segíts neki, hiszen hiába egy csoport bántja, ketten már többek vagytok, mintha egymagában lenne. Ismerd fel időben a zaklatást!

A sorozat következő részeiben azt mutatjuk be, pontosan mit is tehetsz a zaklatás megfékezésére, milyen módszerekkel védekezhetsz és kikhez fordulhatsz.

(Siti Boglárka)

Sokan ismerik a 14 éves angliai Hannah Smith esetét, aki azért regisztrált az Ask.fm nevű közösségi oldalra, hogy bőrbetegsége miatt tanácsokat kérjen. Segítség helyett azonban gúnyolni kezdték, majd többen a halálát kívánták. A fiatal lány saját szobájában lett öngyilkos.

ÁTVERÉSEK ÁLRUHÁBAN

GYEREKEKET EVETT A TISZAI HALSZÖRNYETEG? KONDENZCSÍKKAL MÉRGEZIK AZ EMBEREKET A PILÓTÁK? KÖTELES AZ ÁLLAM TÖBBSZÁZEZER FORINTOT UTALNI NEKED, HA TE EZT SZERETNÉD? A KÖZÖSSÉGI OLDALAKON JÁRVA EGYRE TÖBB ÉS TÖBB ÁLHÍRREL, KATTINTÁS- ÉS LÁJKVADÁSZÍRÁSSAL TALÁLKOZUNK. RÉMESEN NAGY EZEN OLDALAK OLVASOTTSÁGA, AZONBAN KÖNNYEDÉN KISZÚRHETJÜK, MELYIK CIKK A HITELES, ÉS MELYIK AZ ÁLHÍR.

Az álhír nem újkeletű probléma, az újságok XVII-XVIII. századi megjelenése óta fel-felbukkannak. Általában tudatosan gyártott hamis információkról van szó, melyeknek korábban csupán a dezinformálás volt a célja, vagyis az, hogy aki megkapja, az helytelenül informálódjon. Háborús helyzetben vagy a szövvényes, nemzetek közti diplomáciában igen nagy szerepe volt, és ma is tetten érhető bizonyos államok között. Az álhírek, vagy angol nevén a „fake news”, akár politikai döntések meghozatalában is befolyásolhatják az állampolgárokat.

A kamuhíreknek azonban van már egy másik fontos szerepe is: egyre több bevételt hoz gyártóinak. Hazánkban nemrég egy tanárnőről derült ki, hogy hazugságon alapuló oldalak gyártásából él, ráadásul rengeteg pénzt keres vele. Ez úgy lehetséges, hogy az álhíreket ontó oldalakon rengeteg hirdetést helyeznek el. A weblap létrehozója, tulajdonosa annál több pénzt kap a hirdetőktől, minél több a megtekintés. Ily módon bőséges összeget szerez hiszékeny emberek átveréséből.

Az álhírekre szakosodott magyar oldalak közül a mindenegyben.blog vezet az

olvasottságban. Ez volt az első portálok egyike, amelynek olvasottságában hatalmas szerepe volt a közösségi oldalaknak. Ahogy a legtöbb álhírportálon, itt is előfordulnak valós információk, ám kiforgatva tálalják őket, vagy régi, elavult híreket írnak meg újként.

Ezek a cikkek a közösségi oldalakon „vírusként” terjednek, a megosztások által jutnak el sok-sok felhasználóhoz. Címük figyelemfelkeltő, sok esetben nagy betűkkel van írva, és akár 1-2 mondat hosszúságúak is lehetnek. Az illusztrációként használt kép általában sokkoló vagy megdöbbentő, esetleg csicsássága miatt vonzza oda a szemet. Árulkodó lehet a hibás helyesírás, a rengeteg felkiáltójel és a tiritarka cím is.

Ha ilyen típusú tálalásban egy megdöbbentő hírrel találkozol – például egy közismert személy halálhírével –, amelyről nem tudod eldönteni, igaz-e, mindenképpen keresd fel az általad ismert hírportálokat. Ha azokon nem találsz ugyanazt a hírt, információt, vélhetően félrevezetésről van szó.

Az internetet sokan a mai napig a legmegbízhatóbb hírforrásnak tekintik, holott valójában ez a legkönnyebben formálható,

leggyorsabban változó médiaplatform. Gondoljunk csak arra, hogy a Wikipédián, a legnépszerűbb online enciklopédián (amelyet túl sokan olyan hiteles forrásnak tartanak, hogy például dolgozatokra is készülnek fel a segítségével) hosszú évekig szerepelt egy szócikk egy 1640-41-es portugál-indiai háborúról, ami valójában meg sem történt.

Sokan azt gondolják, csak a szörfölésben tapasztalatlanabb, idősebb generációk dőlnek be legkönnyebben, pedig valójában a fiatalok, sőt a legfiatalabbak vannak kitéve legjobban ennek a veszélynek.

Az urbanlegends.hu minden évben összegyűjti az álhírekre szakosodott weboldalak listáját. Marinov Iván 2004-ben alapította az oldalt, rendszerint külön cikkekben magyarázza meg vagy leplezi le a téves infókat. Mottója az álhírek ellen való küzdelem fontossága és a kritikai gondolkodás fejlesztése. Böngészés közben néha ide is érdemes felnézned.

De a lényeg: az információkat mindig több helyen ellenőrizd, mielőtt elhiszel valami fontos dolgot!

(Lami Krisztofer)

HOGYAN TANULJ IRODALMAT A NETEN?

HA MEGKÉRJÜK AZ UTCA EMBERÉT ARRA, MONDJON NÉHÁNY MAGYAR KÖLTŐT, ÍRÓT, A LEGTÖBBÜNKNEK PETŐFI SZÁZSZOR HALLOTT VERSEI, NO MEG A PÁL UTCAI FIÚK CSATÁROZÁSAI JUTNAK ELŐSZÖR ESZÜKBÉ. AZ ISKOLÁBAN KIVESÉZETT VERSEKNÉL, REGÉNYEKNÉL AZONBAN SOKKAL SZÉLESEBB, MÉLYENSZÁNTÓBB LEHET AZ ELOLVASÁSRA ÉRDEMES MŰVEK GYŰJTEMÉNYE - AKÁR A NETEN IS.

Egy-egy iskolában kötelező vers megtanulásakor biztosan találkozta már a Magyar Elektronikus Könyvtárral, az Országos Széchényi Könyvtár által működtetett mek.oszk.hu-val, ez ugyanis a legkomplexebb irodalmi gyűjtemény. Az internet (h)őskorában, 1994-ben alapították, és azóta csaknem 20 000 dokumentumot tölthettek fel. A magyar nyelvű, ill. közép-európai, vagy magyar vonatkozású irodalom jelentős része – egészen a korai, középkori nyelvemlékektől 1945-ig – elérhető, és több fájlformátumban is letölthető. A műszaki, informatikai, és természettudományi, gazdasági anyag is hatalmas az irodalmi szekció mellett. Jelentős hangoskönyvtárral rendelkezik.

Ha kortárs műveket, vagy a második világháború utáni korszakban megjelent alkotásokat keresel, már nehezebb a dolgod. A szerzői jog értelmében ugyanis az alkotó halála után 70 évig nem lehet ingyenesen hozzáférhetővé tenni, kiadni a műveket. Így például elképzelhető, hogy jövőre az 1949-ben elhunyt Ignotus, a Nyugat egykori főszerkesztőjének több kötetével is fogunk találkozni.

Szerencsére azonban a kortárs irodalmat és a közelmúlt munkáit is gondozás alá vette 1998 nyarán a Petőfi Irodalmi Múzeum. A Digitális Irodalmi Akadémia néven futó

projektből egy valódi akadémia, egyesület is létrejött, melynek több ma is alkotó író, költő tagja. A tagok engedélyezték, hogy felkerüljenek műveik online formában, így 1998 óta különálló műveket és teljes köteteket is digitalizál az Akadémia.

Egyedül itt érhetőek el digitális formában olyan kultikus művek, mint például Szabó Magda Abigélje, vagy Kertész Imre Sorstalanság című kisregénye. A közelmúltban elhunyt Esterházy Péter teljes életműve végigolvasható. De megtalálhatók a teljesség igénye nélkül Csoóri Sándor, Németh László vagy Ottlik Géza művei, akár csak Csukás István meséi és versei is.

Az e-Pub Irodalmi Kávéház célkitűzése, hogy tehetséges, fiatal, ám kevésbé ismert magyar szerzők munkáit jelentesse meg. Honlapjukon több műfajban is megtalálhatóak írások. Az e-Pub csapatához hasonló célkitűzésekkel rendelkezik Majoros Sándor író Regénytár elnevezésű oldala. A 2004-ben létrejött portál honoráriumot is biztosít szerzőinek, illetve évente több pályázatot is meghirdet.

Az internetes népművészet, vagyis a mémgyárak is felfedezték maguknak az irodalmat. Az Irodalmi Mémek Facebook-oldal naponta ontja magából a XIX-XX. századi magyar szellemi életről készült humoros képeket. Ezek döntően az iskolai tananyag köré épülnek. Lackfi János költő is bekapcsolódott a mémkészítésbe: #lackfimem hashtaggel posztol ki megmosolyogtató, polgárpukkasztó átiratokat klasszikus költők verseiből.

A netes források és a digitális eszközök az iskolai irodalomórákon is helyet kaphatnak, például a Hipersuli programban (www.hipersuli.hu) résztvevő iskolákban. A programmal a Telenor Magyarország arra törekszik, hogy a digitális világ segítségével innovatív és eredményesebb módszerekkel támogassa mind a fiatalokat a tanulásban, játékos készségfejlesztésben, mind pedig a pedagógusok munkáját az oktatásban.

Az építészet nem munka, hanem művészet

Interjú Vadász György építőművésszel

VADÁSZ GYÖRGY ÉPÍTŐMŰVÉSZ KEZE NYOMÁT MINDANNYIAN LÁTHATTUK MÁR, HISZEN NEM CSAK VÁROS-, DE EGÉSZ ORSZÁGRÉSZEKET TERVEZETT, NAGYBAN HOZZÁJÁRULT MAGYARORSZÁG MAI POMPÁJÁHOZ. A NEMZET MŰVÉSZE BEAVATOTT MINKET AZ ÉPÍTÉSZET NEHÉZSÉGEIBE ÉS GYÖNYÖRŰSÉGEIBE.

MIÉRT VÁLASZTOTTA AZ ÉPÍTÉSZ SZAKMÁT?

Nagyapám építész volt és csodálatosan rajzolt, ez amolyan családi hagyomány a mély hang mellett. Édesapám pedig Európai viszonylatban is, mind tudományos, mind művészeti munkássága miatt posztumusz Herder-díjat kapott. *(A hamburgi Alfred Toepfer alapítvány kelet-közép-európai tudósokat, művészeket segítő díja. - a szerk.)* Ezt a díjat az évek során már én is kiérdemeltem. Ugyanakkor én először zongoristának készültem, és művész oklevelem is van csakúgy, mint az egykori egyik legnagyobb barátomnak, Latinovits Zoltánnak, akivel egy karra jártunk. Én utána építész lettem, de nem mérnök.

MI A KÜLÖNBSÉG A KETTŐ KÖZÖTT?

Az építész a szépre szegődött elsősorban, komoly és szellemet igénylő tudománnyal együtt. A mérnök feladata, hogy álljon az épület, ő bedolgozója a mesternek.

MI KELL AHHOZ, HOGY VALAKI ÉPÍTÉSZ LEHESSEN?

A tanuláson túl szükség van arra, hogy minél jobban rajzoljon, minél jobban értsen a szépséghez. Ahogy egy nőnek, úgy egy háznak is vannak idomai, és ezeket látni, érteni kell.

HOGYAN VÉLEKEDIK A MAI ÉPÍTÉSZ HALLGATÓKRÓL?

Nagyon bízom a fiatalokban, rendkívül sokan tehetségesek közülük. A szüleim idejében más volt a világ, ma nincs hit, elképzelés és szerelem. De rengeteg dolog van a mai hallgatókban, vágnak ők is a megértésre és a szeretetre.

MILYEN EGY ÉPÍTÉSZ NAPJA?

Apám és én is korán keltünk, a mai napig hat körül ébrednek fel. Egy építész rajzol, mindig futtatja a vonalait, mindig csinál valamit, neki ez az élet, a kifejezés, a kifejezési eszközök végtelen halmaza. Minden egy apró vázlatlallal indul, majd az fejlődik kész egészé. A rajz az építészet mindene, az egyetemen azonban ennek oktatása lényegtelenül vált a számítógép miatt. Az építészet a szépség imádatán kívül a játék imádatán is alapul. Engem nem befolyásolt a technikai fejlődés, az maradtam, aki voltam.

HONNAN MERÍT IHLETET A TERVEZÉSHEZ?

Városközpontokat, országrészeket tervezek, ezt nagyon élvezem és gyönyörűségem telik benne. Egy új munkán először gondolkozni kezdek, ebben semmi különös nincs, talán annyi, hogy ezt másképp teszem, mint a többiek. Azon gondolkodom, hogyan lehetne csodát csinálni, hogyan lehetne olyat

alkotni, ami még nincs. A saját házamhoz is 15 db tervrajz tartozott és ezek csak a vázlatok voltak. Ahhoz, hogy egy épület megépüljön, 500 darabra van szükség.

VAN AZ ÉPÍTÉSZNEK HITVALLÁSA?

Édesapám mondta mindig: Csinálj bármit, de azt jobban, mint bárki más a földön, és akkor érdemes élni. Lehetsz bármi, az a legfontosabb, hogy érdekeljen az, amit csinálsz, és csináld jól, úgy, hogy annak csodájára járjanak. A munkádat át kell hogy járja a szellemed és a szereteted. Ettől is lesz igazi, egyedi.

A LAKÓHÁZAKAT SZERETI JOBBAN VAGY A KÖZÉPÜLETEKET?

Nem szeretnék különbséget tenni a két épületípus között. Ha a szakmát szereted, és kitűnő vagy benne, akkor mindkettő tervezésében megállod a helyed.

MI AZ ÉPÍTÉSZETI KÉZJEGYE, MELYIK ÉPÜLET TERVEZÉSE JELENTETTE A LEGNAGYOBB KIHÍVÁST?

Az én kézjegyem az épület maga. Minden általam tervezett épület egy-egy szerelem. Mindegyik kihívás. Megszülni valami örökkön volt harmóniát, suttogásokat hallani szívekben, és ebből adni másnak

VADÁSZ GYÖRGY SZÁMTALAN MUNKÁJÁBÓL NÉHÁNY PÉLDA, AMELYEKEL TE IS TALÁLKOZHATTÁL:

- Gellérthegy-i Víztároló, Budapest
- Gellért Pezsgőfürdő, Budapest
- Radnóti Miklós Művelődési Központ, Budapest
- Zalaegerszeg „Csipkeházak”, városközpont
- Baja városközpont
- Pásztói sorházak, városközpont
- Balassagyarmati római katolikus templom
- Székesfehérvári társasházak
- A hannoveri világkiállítás Magyarország-pavilonja

Van beleszólásod!

Játékos ismerkedés a politikával

Idén 7. alkalommal rendezték meg a „Van beleszólásod!” Parlamenti Ifjúsági Napot, aminek célja, hogy a fiatalabb generáció közelebbről megismerkedhessen a demokráciával, megtanuljon beleszólni a róluk szóló döntésekbe és aktívan részt vegyen az őket érintő ügyek megoldásában. 300 középiskolás diák tehette fel kérdéseit hazai és európai parlamenti képviselőknek október 19-én az Országházban, ahol a DUE Tallózó tudósítói is ott voltak.

A „Van beleszólásod!” programot a Parlament felsőházi terében rendezték meg, ami tökéletes mása annak a helyiségnek, ahol a hétköznapiakban zajlik a törvényhozás. Ezt a termet – ami a koronázási ékszerekhez vezető folyosóra nyílik – kifejezetten azért tartják fenn, hogy a látogatóknak szemléltetni tudják a törvényhozás helyszínét és folyamatát. Az idei Parlamenti Ifjúsági Nap fókuszában a jövő tavaszi európai parlamenti választások álltak.

A program kezdetére elfoglalta kijelölt helyét minden középiskolás osztály, akiket előzetesen beválogattak a versenybe. A résztvevők két budapesti és nyolc vidéki iskola diákjai voltak, akiknek frakciókat kellett alakítaniuk. *Novák Katalin*, az EMMI család- és ifjúsági ügyekért felelős államtitkára köszöntője után a társaság kettévált, öt osztály maradt a helyén, öt pedig új helyszínnel ismerkedhetett meg.

Az első csapattal játékos formában modellezték

a parlamenti döntéshozatali folyamatokat. Az egyik megvitatott kérdés az csapatok rendelkezésére bocsátott képzeletbeli EU-s pénzek elosztása, csoportosítása volt. Érvelni kellett emellett, hogy mire költsek a rendelkezésre álló virtuális pénzüsszeget: környezetvédelemre, az egészségügyre vagy oktatásra. Itt hamar kiderült, hogy nem is könnyű feladat ezt eldönteni, ha az ember minden szempontot figyelembe akar venni.

Közben a másik csapat faggathatta a programon személyesen részt vevő politikusokat: *Ujhelyi István* európai parlamenti, valamint *Zsigmond Barna Pál* országgyűlési képviselőnek, majd *Dűrő Dóra* országgyűlési és *Deutsch Tamás* európai parlamenti képviselőnek tehettek fel az őket leginkább érdeklő kérdéseket. Szóba került a környezetvédelem és a felnövő generációt leginkább érintő problémák sokasága. Ennek egyik legfontosabb kérdésköre a kivándorlás volt. Olyan aktuálpolitikai kérdésekről is beszélgethettek

a diákok a politikusokkal, amelyek nagyban érintik és befolyásolják az Európai Parlament életét és hazánk helyét ebben a szervezetben.

A különböző pártokat képviselő politikusok véleménye sokszor egymással élesen szemben álló volt. Egyvalamiben mégis mindannyian egyetértettek: azért vettek részt a „Van beleszólásod!” programban, mert fontos és jó alkalomnak tartják, hogy a fiatalok „testközelből” ismerkedjenek a politikával. A diákok is nagyon élvezték az ifjúsági napot, amiről egy beszámoló videót is kell készíteniük ahhoz, hogy megnyerhessék a fődíjat, a strasbourgi utat. A diákcsoportok részvételét szakmai zsűri értékeli, a leginkább aktív, felkészült és kreatív osztály fődíja egy Euroscola-programon való részvétel lesz Strasbourgban, az Európai Parlament Magyarországi Kapcsolattartó Irodája támogatásával.

(Szalai Boglárka)

DUE Tallózó exkluzív Novák Katalinnal

„Én is sulirádiós voltam, ilyen módon „diákújságíróként” folytam bele az iskola közügyeibe. Ugyan a diákönkormányzatnak nem voltam tagja, de volt egy nagy európai kezdeményezés „Párbeszéd a jövőért” címmel, ahova én mehettem, mint az egyik Magyarországot képviselő diák” – mesélte lapunknak adott interjújában *Novák Katalin*, az EMMI család- és ifjúsági ügyekért felelős államtitkára. Arra a kérdésünkre, hogy szeretné-e, hogy gyermekei az iskoláik

elvégezése után a nyomdokába lépjenek, és támogatná-e őket ebben a céljukban, így válaszolt: „Ha a gyerekeimet felnőtként érdekelni fogja a közélet és a politika, lesz bennük elhivatottság e szakma iránt, és elég tehetségesek is hozzá, én semmiképpen nem fogom őket lebeszélni róla.” Államtitkár asszonynak nem sokkal a beszélgetésünk után el kellett sietnie, hiszen az ő munkakörének egyik sajátossága az, hogy „mindenhol” ott kell lennie. De szerencsére – ahogy elmondta – ezt a mozgalmasságot, pörgést élvezzi és szereti is.

Tisztelt Olvasó! Kedves Leendő Hallgatónk!

AZ APOR VILMOS KATOLIKUS FŐISKOLA REKTORAKÉNT SZERETETTEL KÖSZÖNTÖM, BEMUTATVA NÉHÁNY SZÓBAN INTÉZMÉNYÜNKET, A NÁLUNK FOLYÓ KÉPZÉSEKET, TANULÁSI LEHETŐSÉGEKET.

A Budapesttől mindössze félórányi vonatútra lévő Vác egyik impozáns épületében, az egykori szemináriumban kapott helyet a főiskola.

A városközpontban, mégis a Duna parthoz közel fekvő épületekben a pedagógusképzés szinte teljes spektruma megtalálható, hiszen a csecsemő, óvodás és kisiskolás korosztály részére is nevelünk pedagógusokat. A felnőtt, rászorulókkal való törődés tudományos és emberi tanait is megismerhetik az érdeklődők, arra elhivatottságot érzők. Hitéleti szakjainkon a váci püspökség tudományos fokozattal rendelkező papjai adják a bázisát a képzésnek. Ezek a BA szakok, melyekre nappali és levelező tagozaton is várjuk a jelentkezőket az alábbiak: **Csecsemő- és kisgyermeknevelő, Óvodapedagógus, Tanító, Szociálpedagógia, Kántor, Katekéta-lelkipásztori munkatárs.**

BA szakjainkról a továbblépés lehetősége a **Neveléstudomány MA** szakunkon valósulhat meg. Úgy a BA, mint az MA területén további szakok indítását tervezzük, alkalmazkodva a kor igényeihez.

Nemzetközi kapcsolataink sokféle lehetőséget nyújtanak külföldi tanulmányokra és külföldön teljesíthető szakmai gyakorlatokra is. Könyvtárunk gazdag állománya, kollégáink magas

felkészültsége és elkötelezett lelkiismeretessége segíti hallgatóink szakmai felkészülését és folyamatos fejlődését mind az elméleti tudás, mind a gyakorlat oldaláról. Intézményünk amellett, hogy nyitott a nem katolikus vallású, vagy ateista hallgatók előtt is, a képzésünkben minden szakon megjelenik a katolikus értékek képviselője, közvetítője.

A Hallgatói Önkormányzat (**HÖK**) által szervezett programok színesítik a hétköznapiakat, kikapcsolódást nyújtanak a tanulás mellett. Távollakó hallgatóinknak rendelkezésére áll két **kollégiumi** épületünk is. A nyári időszakban a Vácra érkező turisták, kirándulócsoportok számára tudunk kulturált, kedvező árú szállást biztosítani.

Pedagógus **továbbképzéseink** távoktatási formában is, valamint Szakirányú továbbképzéseink levelező formában várják a már diplomával rendelkező pedagógus kollégákat. Hiszen nagyon fontos tartjuk a már pályán lévő pedagógusok állandó fejlődési lehetőségének a biztosítását.

A képzéseink iránt megnövekedett igény szükségessé tette a bővítést, így nagy örömünkre, felépítésre, majd átadásra került **Budapesten egy modern, vadonatúj campus.** A valamikori általános iskola elhanyagolt épületének a korabeli arculatát megőrizve, egy XXI. századi épület tudunk a képzéseink és egyéb rendezvényeink számára használatba venni. Hiszen az igények adottak, a feltételek kiválóak, a kreatív, tette kész oktatói és kisegítő bázis a rendelkezésre áll, így semmi akadálya az álmok, tervek megvalósításának.

Képzéseinkről, a nálunk folyó kutatási, oktatási, nevelési és nem utolsó sorban a hallgatói életéről további információk a honlapunkon (**avkf.hu**) megtalálhatók. Kérdés esetén kollégáink szívesen segítenek.

„Nálunk esélyt kaphatsz, hogy ezer esélyt adhass.”

Libor Józsefné dr.
 rektor

Mit jelent, ha egyházi fenntartású az egyetem?

HA ESETLEG NEM VAGY SZOROSABB KAPCSOLATBAN EGYIK VALLÁSSAL SEM, LEHET, HOGY AZ EGYHÁZI FENNTARTÁSÚ ISKOLÁKKAL ÓVATOSABB VAGY, AMIKOR A TOVÁBBTANULÁSODRÓL DÖNTESZ. PEDIG AZ A TUDÁS, AMIT MA MAGYARORSZÁGON AZ EGYHÁZI FENNTARTÁSÚ EGYETEMEKEN ÉS FŐISKOLÁKON SZEREZHETSZ, IGEN MAGAS SZÍNVONALÚ ÉS SZELLEMI TŐKEKÉNT IS RENDKÍVÜL KERESETT. JÓL PÉLDÁZZA EZT MEGANNYI HÍRES VÉGZETT HALLGATÓJUK, VAGY ÉPPEEN OKTATÓJUK PÁLYÁJA.

Ma hazánkban számos, a különböző vallási felekezetek által fenntartott felsőoktatási intézmény működik. Közöttük vannak tisztán hitéleti szakokkal rendelkezők (pl. Baptista Teológiai Akadémia, Országos Rabbiképző Intézet, Wesley János Lelkészképző Főiskola), amelyek képzései nem különülnek el az úgynevezett „világi” kurzusoktól, képzésektől. Ha valamilyen egyházi tisztséget szeretnél a jövőben betölteni (pl. pap, diakónus, kántor), akkor őket kell keresned. Az egyházi világban nem a piacképesség dönt, így egy ilyen képzés elvégzése után az adott felekezet szabályai szerint indulhatsz el gyakorolni újonnan szerzett hivatásodat. A hittudományi egyetemek közül kiemelkedik az 1538 óta működő, legendás Debreceni Református Hittudományi Egyetem.

Az Apor Vilmos Katolikus Főiskola elsősorban a pedagógiai területre koncentrál. Itt a csecsemőneveléstől indul a képzés, az óvodapedagógusokon keresztül a tanító szakig választhatasz. Hittudományi szakok is vannak a főiskolán, a mesterképzést pedig neveléstudomány szakon folytathatod, ha tovább fejlesztenéd pedagógiai tudásod.

Két nagy (több karral és rengeteg szakkal rendelkező) egyházi fenntartású

tudományegyetem működik Magyarországon, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem (PPKE) és a Károli Gáspár Református Egyetem (KRE). Közös jellemzőjük, hogy hitéleti képzéseiket saját hittudományi karaikon oktatják, melyek függetlenek a bölcsészettudományi, jogi stb. karoktól. A nem hittudományi karokon a hallgatóktól csupán azt várják el, hogy az ott töltött évek alatt hallgassanak egyháztörténeti, vallástudományi kurzust, melyből persze vizsgálni kell, de ha nem gyakorolsz semmilyen vallást, akkor is hozzátesz a műveltséghez. A többi kurzus, szakirány felépítése más tudományegyetemekhez hasonló, ugyanakkor lehetőség van további tematikus kurzusokat is felvenni, illetve a hitélet gyakorlására, lelki fejlődésre is számos lehetőséget biztosítanak.

Az egyházi intézmények hatalmas múltra tekintenek vissza (a PPKE elődje, amely egyben a mai ELTE elődje is, 1635-ben, a KRE elődje 1855-ben jött létre), a második világháború után azonban működésüket korlátozták, nem ismerték őket el felsőoktatási szervezetként. A rendszerváltozás után újult erővel, fiatalos lendülettel, újjászervezett karokkal, és új campusokkal tértek vissza a felsőoktatás világába, az innováció pedig a mai napig töretlen:

mindkét egyetemen családias hangulat, felújított épületek, aktív közösségi élet, a modern oktatást segítő berendezések várják a hallgatókat.

Mindkét egyetemen megtalálható a hagyományos bölcsészettudományi, illetve állam- és jogtudományi kar. A jogi fakultás több egykori hallgatója ma – ez jelzi az itt szerzett diplomák súlyát és elismertségét – az államigazgatás legfelsőbb pozícióiban dolgozik, még alkotmánybíró is akad közöttük.

A „Pázmány” – ahogyan a hallgatók becézik – a kétezres évek elején létrehozta az Európában egyedülálló információs technológiai és bionikai karát, ahol a műszaki terep egybeolvad némi orvostudományi fakultással, így az egyik legmodernebb, legkomplexebb természettudományos képzést biztosítja az országban.

A többi felekezetnek egyelőre nincs hazánkban hitélettől független képzése, ugyanakkor az Evangélikus Hittudományi Egyetem és az Országos Rabbiképző Intézet – Zsidó Egyetem fejlődése egyre biztatóbb jeleket mutat. A jövőben akár itt is megtörténhet a világi oktatás felé való nyitás.

(LK)

OKTÁV
TOVÁBBKÉPZŐ KÖZPONT ZRT.

Érettségire épülő OKJ-s és egyéb képzések széles választékával várunk
Téged is országszerte!
Egészségügy, kereskedelem, építőipar, közgazdaság, számítástechnika...
Száznál is többféle szakmát tanulhatsz nálunk.
Ne feledd: KÉPZÉS, TUDÁS, SIKER!

www.oktav.hu

7 dolog, amit érdemes tudni a szakról, ahová jelentkezel

MÁR KIVÁLASZTOTTAD ÁLMAID SZAKJÁT, ESETLEG MÉG MINDIG ÁLMATLAN ÉJSZAKÁKAT ÉS KONSTANS FEJFÁJÁST OKOZ A TOVÁBBTANULÁS KÉRDÉSE? ÍME 7 DOLOG, AMI SEGÍTHET ELIGAZODNI A SZAKVÁLASZTÁS ÚTVESZTŐJÉBEN!

1 Sok esetben nagyon nehéz rátalálni arra a szakra, ami neked lett kitalálva. A hallgatócsalogató elnevezések és az agyonreklámozott képzések olykor közel sem azt takarják, amire a diák számít. Hogy ne az első nap érjen csalódás, látogass el a szak nyílt napjára, ülj be egy nyílt órára, fedezd fel az atmoszférát!

2 Érdemes képben lenni az adott szakra vonatkozó ponthatárral. Egyes szakok szinte elérhetetlenül magas ponthatárt húznak, ezért nem árt, ha tisztában vagy saját képességeiddel és tudásoddal. A felvi.hu oldalán a Pontszámító Kalkulátor hasznos lehet, hogy felmérj, mennyi pontra számíthatsz, ezáltal milyen szakra vannak esélyeid.

3 Fontos, hogy tudd, hogy az általad választott képzés az adott tanévben milyen formában indul (nappali vagy levelező, önköltséges vagy államilag támogatott). Ezt ugyanis az egyetemek előszeretettel változtatják, sőt, sajnos az is előfordulhat, hogy egy adott szakot egyáltalán nem indítanak. Erről szintén a felvi.hu-n tájékozódhatsz.

4 Hasznos lehet utánanézni a diploma utáni munkalehetőségekre. A felkoppott és jó hangzású képzések adta diplomával sokszor meglepően nehéz állást találni, nagy a túlképzés, esetleg egyáltalán nincs rá igény. A neten rengeteg ezzel kapcsolatos statisztikát találsz.

5 Beszélj olyan emberekkel, akik az adott szakon végeztek. Ők már túl vannak

az egyetemi éveiken, tudnak mesélni az elhelyezkedési lehetőségekről és valószínűleg már ismerik a szakma minden csínját-bínját.

6 Ismerkedj meg felsőbb éves hallgatókkal! Tőlük igazán hiteles infókat kaphatsz, hiszen mindent a saját bőrükön tapasztalnak meg. Tippetek is adhatnak, amik hasznodra fognak válni, ha a szak mellett döntesz, valamint jobban fogod érezni magad, ha az idegenek között van egy ismerős arc, akihez bármikor fordulhatsz.

7 Az adott szakra vonatkozó követelményeket jó, ha kívülről fűjöd. Keress rá, milyen tantárgyakból kell érettségizned, szükséges-e emelt szintű érettségi, nyelvvizsga, esetleg alkalmassági vizsga a jelentkezéshez.

Bezzeg Hanna

HOGYAN LÁTJA A JÖVŐ SZAKMÁIT, MILYEN VÁLASZT AD ERRE A TRENDRE A PANNON EGYETEM, ILLETVE MIK AZ AKTUÁLISAN LEGNÉPSZERŰBB ÉS LEGÚJABBAN INDÍTOTT SZAKOK?

DR. GELENCSÉR ANDRÁS, REKTOR

„Ha a jövő szakmáit nehéz is megjósolni, az vitathatatlan, hogy fejlődő modern világunkban, a robotizációhoz és a mesterséges intelligenciához is kelleni fognak a jól felkészített profi

szakemberek, és nagy szükség lesz rájuk a jövő társadalmában is.

A Pannon Egyetem azon három magyarországi felsőoktatási intézmény egyike, amelyen választható szak az üzemmérnök-informatika. Emellett természetesen megvannak az ismert, népszerű „hagyományos” szakok is, mint például a gépészmérnök, vegyészmérnök vagy anyagmérnök. A Pannon Egyetemen számos olyan szak van, amire az eddigi tendenciák alapján nagy kereslet van, és ez a jövőben sem lesz másként. Az intézmény célja, hogy az itt elsajátított tudás megszerzése után a diákok versenyképes fizetésért és megfelelő munkakörben helyezkedhessenek el.

A Pannon Egyetem képzési palettája igen sokszínű, és igen sok tudományterületet

érint. Nem mindig a legújabb szakok a legnépszerűbbek. Tapasztalatai szerint sokan választják a jól bevált, már kitaposott utat. Ezt a nívót az egyetem több éves fennállása, hagyományai és elismerései szavatolják. A Pannon Egyetem székhelye Veszprémben van. A keszthelyi Georgikon karral, a nagykanizsai és kőszegi campuszal és a zalaegerszegi Mechatronikai Képzési és Kutatási Intézettel együtt a Dunántúl öt városában van jelen az intézmény. Nagy a túljelentkezés mérnök-informatika szakon, ugyanakkor a programozó informatikus, műszaki informatika szak is nagyon népszerű.”

Szerezz **piacképes szaktudást akár egy év alatt!**

bérgyintéző

penzügyi-számviteli ügyintéző

társadalombiztosítási ügyintéző

OKJ-s szakképzések országszerte

Magyar Könyvvizsgálói Kamara
Oktatási Központ Kft.

Fnyasz: E-000582/2014.

06 (1) 479-9900

info@mkvkok.hu

www.mkvkok.hu

PANNON EGYETEM
UNIVERSITY OF PANNONIA

NYÍLT NAPOK

VESZPRÉM 2018. DECEMBER 04.

KESZTHELY 2018. OKTÓBER 29., DECEMBER 07.

NAGYKANIZSA 2018. NOVEMBER 28.

KÉPZÉSEINK

• GAZDASÁGTUDOMÁNYI KAR

Értékes diploma közgazdasági, üzleti vagy menedzsment területen
– megbízható tudás, minőség

• GEORGIKON KAR

Európában az első – alapítva 1797-ben
– a hazai agrár-felsőoktatás élvonalában!

• MÉRNÖKI KAR

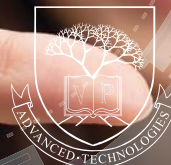
A műszaki és természettudományok nemzetközileg is elismert képzési és kutatási központja

• MODERN FILOLÓGIAI ÉS TÁRSADALOMTUDOMÁNYI KAR

Minőségi képzés a bölcsészet-, társadalom- és nyelvtudományok területén, valamint a tanárképzésben

• MŰSZAKI INFORMATIKAI KAR

A hosszú távú szakmai karrier titka:
oktatás, kutatás és projekttevékenység egy helyen

WWW.UNI-PANNON.HU

VESZPRÉM – KESZTHELY – NAGYKANIZSA – KŐSZEG – ZALAEGERSZEG

A pályázatra két témában várunk maximum 3 perces kisfilmeket, videókat. **Az egyik a biztonságos internethasználat, a másik az internet kreatív használata a tanulásban.** A pályaművek legyenek figyelemfelkeltők, ötletesek, kreatívak, amilyet Te is szívesen megnéznél! A témán belül nincs megkötés, kiragadhatod bármely apró elemét, vagy nagyobb részét is feldolgozhatod.

A pályázaton 12 és 22 év közötti fiatalok vehetnek részt.

Egy pályázó több videót is beküldhet mindkét témában.

Az elkészített videókat a YouTube-ra kell feltölteni, a linket, illetve a bemutatkozást pedig a DUE pályázati felületén beküldeni.

A pályaműveket szakmai zsűri értékeli. A három legjobbnak ítélt videó készítőjét díjazzuk.

Biztonságban vagy az interneten?

Tudod, mire figyelj szörfölés, csetelés,

keresgélés, zenehallgatás, videónézés

és blogolás közben? Készíts róla videót,

hogy segíts a többieknek is

okosan használni a netet!

A díjazottak kedvezményes részvételi lehetőséget nyernek a **DUE 2019 évi nyári médiatáborába**, ahol megismerhetik a szakma mestertitkait.

A legjobb alkotások közönségbemutatója, valamint az ünnepélyes eredményhirdetés díjátadás a **26. Országos Ifjúsági Sajtófesztiválon** lesz 2019 májusában.

BEADÁSI HATÁRIDŐ:
2019. március 15.

A pályázatokat kizárólag elektronikusan lehet beadni a **www.due.hu/palyazat** weboldalon keresztül.

RÉSZLETEK: **www.due.hu**

DÍJAK

1. helyezett:

1 tablet + Hipernet mobil-internet-szolgáltatás 1 évre

2. helyezett:

1 okostelefon + Telenor számlás előfizetés 3 hónapra

3. helyezett:

1 okostelefon + feltöltő kártya

